Socialförsäkringsutskottets betänkande 1983/84:28

om nya regler för uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, m.m. (prop. 1983/84:167)

Sammanfattning

I proposition 1983/84:167 om nya regler för uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, m.m. föreslås att uppbörden av arbetsgivaravgifterna knyts an till de löpande löneutbetalningarna och samordnas med uppbörden av preliminär A-skatt. Uppbörden föreslås ske månadsvis på grundval av en uppbördsdeklaration som innefattar uppgifter om såväl skatter som avgifter. Förfarandet medför att de arbetsgivaravgifter som månadsvis betalas under uppbördsåret för de allra flesta arbetsgivare blir definitiva. En samlad redovisning för hela utgiftsåret skall lämnas endast i särskilt angivna fall. Det nya uppbördssystemet skall administreras av de lokala skattemyndigheterna, länsstyrelserna och riksskatteverket.

Den föreslagna ordningen regleras i en ny lag, benämnd lag om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1985.

Med anledning av propositionen har väckts fyra motioner. I motionerna 1983/84:2840 (m) och 1983/84:2841 (c) yrkas avslag på propositionen. I motionerna 1983/84:2838 (c) och 1983/84:2839 (fp) yrkas avslag på propositionen om inte redovisningsperioderna förlängs till två månader. I den sistnämnda motionen ställs dessutom som villkor för att förslaget om ett nytt uppbördssystem skall godtas att arbetsgivaravgifterna skall beräknas preliminärt på samma löneunderlag som källskatterna. Dessutom begärs i motion 1983/84:2838 vissa tillkännagivanden.

Utskottet tillstyrker propositionen och avstyrker bifall till motionerna.

Tre reservationer har avlämnats. I reservation 1 (c) begärs tillkännagivande om att uppbördsperioden skall vara två månader. I reservation 2 (m) hemställs om avslag på propositionen medan i reservation 3 (c) hemställs om avslag på propositionen om inte reservation 1 bifalls av riksdagen.

Propositionen

I proposition 1983/84:167 om nya regler för uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, m. m. har regeringen (socialdepartementet) föreslagit riksdagen

dels anta de av lagrådet granskade lagförslagen med vidtagna ändringar,

dels godkänna de riktlinjer för omläggning av administrationen av uppbördssystemet som förordats.

Lagförslagen återfinns i bilaga 1 till betänkandet.

Motionerna

I motion 1983/84:2838 av Stig Josefson m. fl. (c) hemställs

1. att riksdagen i första hand beslutar
   a) att med ändring av propositionen på denna punkt, den samordnade uppbörden även fortsättningsvis skall ske varannan månad,
   b) att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om förenklingar av skatte- och avgiftsreglerna,
   c) att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om möjligheter till korrigeringar av uppbördsdeklarationerna,
2. att riksdagen i andra hand beslutar att avslå propositionen.

I motion 1983/84:2839 av Ingemar Eliasson (fp) och Kjell Johansson (fp) hemställs

1. att riksdagen beslutar om sådana förändringar i proposition 1983/84:167 som föreslås i motionen, nämligen bibehållen redovisningsperiod om två månader samt samordning baserad på preliminär avgiftsredovisning,
2. att riksdagen, om hemställan ovan inte bifalls, avslår proposition 1983/84:167.

I motion 1983/84:2840 av Nils Carlshamre m. fl. (m) hemställs

1. att riksdagen beslutar avslå proposition 1983/84:167 samt
2. att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag syftande till förenklad uppbörd av skatter och socialavgifter med den inriktning som i motionen anförts.

I motion 1983/84:2841 av Martin Olsson (c) hemställs att riksdagen beslutar avslå proposition 1983/84:167.

Skatteutskottet har avgivit yttrande i ärendet. Yttrandet finns intaget i bilaga 2 till betänkandet.

Utskottet

Debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter för finansiering av den allmänna försäkringen m. m. sker enligt bestämmelser i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter (AVGL). Avgiftsunderlaget fastställs av riksförsäkringsverket, som också debiterar och uppbär avgifterna. Debitering sker av såväl preliminär som slutlig avgift. Den preliminära avgiften motsvarar i princip den slutliga avgift som senast debiterats arbetsgivaren. Hänsyn tas dock till mera betydande ändringar av avgiftsunderlaget som kan antas komma att ske till följd av den allmänna löneutvecklingen genom att regeringen årligen beslutar om en allmän procentuell uppräkning av avgiftsunderlaget. I enskilda fall finns också möjligheter att jämka den preliminära avgiften till lägre eller högre belopp. I bl. a. de fall slutlig avgift inte påförts arbetsgivaren bestäms den preliminära avgiften genom en särskild beräkning. Preliminär avgift redovisas och betalas

varannan månad med början i februari månad. Året efter utgiftsåret fastställs den slutliga avgiften på grundval av en årsredovisning från arbetsgivaren. Kvarstående eller överskjutande avgift regleras andra året efter utgiftsåret.

I propositionen erinras om svårigheterna med att få ett riktigt utfall av nuvarande system. Den avgörande svagheten är att den preliminära avgiften beräknas med utgångspunkt i ett två år gammalt löneunderlag. Procentsatsen för uppräkning av avgiftsunderlaget kan av administrativa skäl inte nyanseras med hänsyn till variationerna i löneutvecklingen inom olika branscher och företag utan måste bestämmas generellt. Uppräkningsprocenten sätts vidare med viss försiktighet på grund av osäkerheten i bedömningen av inkomst- och konjunkturutvecklingen. För ett stort antal arbetsgivare har detta lett till ett väsentligt för lågt uttag av preliminära avgifter. Arbetsgivare som haft sämre löneutveckling än den genomsnittliga eller minskat antalet anställda under utgiftsåret har å andra sidan fått erlägga för höga preliminära avgifter. Trots möjligheterna till individuella justeringar har det varit svårt att få en tillfredsställande överensstämmelse mellan preliminär och slutlig avgift. Kontrollen av systemet har inte heller kunnat göras tillräckligt effektiv.

Mot denna bakgrund föreslås i propositionen att debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter knyts an till de löpande löneutbetalningarna. Samtidigt föreslås att uppbörden tekniskt och administrativt samordnas med arbetsgivarnas redovisning och inbetalning av innehållen preliminär skatt. Det nya uppbördssystemet skall administreras av lokala skattemyndigheterna, länsstyrelserna och riksskatteverket varför riksförsäkringsverkets avgiftsbyrå kommer att avvecklas. Förslaget som i allt väsentligt ansluter sig till ett förslag som lagts fram av socialavgiftsutredningen i delbetänkandet Ds S 1983:7, Samordnad uppbörd av källskatt och arbetsgivaravgift, innebär i huvudsak följande.

Arbetsgivaren skall senast den 18:e i varje månad i en för avgifter och källskatt gemensam uppbördsdeklaration redovisa innehållen källskatt under föregående månad och denna månads avgifter samt de löner och andra ersättningar och naturaförmåner som avgifterna beräknats på. Samtidigt skall skatte- och avgiftsbeloppen betalas in till länsstyrelsens skattepostgirokonto. Avsikten är att den månatliga redovisningen och uppbörden av avgifterna normalt skall vara definitiv. I och med den sista månadsredovisningen för utgiftsåret skall arbetsgivarens redovisnings- och betalningsskyldighet kunna vara fullgjord. Om månadsinbetalningarna avviker från den faktiska avgiftsskyldigheten med mer än 100 kr. skall månadsredovisningarna kompletteras med en årsuppgift senast den 1 mars året efter utgiftsåret.

Vid beräkningen av underlaget för uttag av avgifter bortses f. n. från ersättning till en och samma arbetstagare om ersättningen inte under året uppgått till 500 kr. För vissa uppdragsersättningar som småhus- och lägenhetsägare betalar inträder avgiftsskyldighet först vid ett belopp om 1 000 kr. I propositionen föreslås en generell höjning av den avgiftsgrundande beloppsgränsen till 1 000 kr. såväl när det gäller arbetsgivaravgifter som egenavgifter. Samtidigt föreslås en motsvarande höjning av gränsen för

belopp som grundar rätt till sjukpenning och pensionsförmåner inom socialförsäkringen.

Uppbörden av redaravgiften föreslås samordnad med uppbörden av sjömansskatt. Redovisningsperioden föreslås dock i dessa fall vara två månader.

Uppbörden av arbetsgivaravgifterna föreslås reglerad i en ny lag om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare som skall ersätta AVGL och träda i kraft den 1 januari 1985.

Det föreslagna samordnade systemet för uppbörd av arbetsgivaravgifter och källskatt beräknas i propositionen leda till en effektivare avgiftsuppbörd och bättre kontrollmöjligheter. Förslaget leder också till jämnare betalningsströmmar på kreditmarknaden. Den samtidiga månatliga uppbörden av källskatt och avgifter leder dessutom till en likviditetsförstärkning med 1,1 miljard och en minskad räntebelastning med drygt 120 milj. kr. för staten för helår. Anpassningen av avgiftsuttaget till det aktuella löneunderlaget ger för staten och socialförsäkringssektorn en likviditetsförstärkning med 3 miljarder och en ränteeffekt med drygt 300 milj. kr. per år. Effekten av den förbättrade kontrollen är enligt propositionen svår att beräkna men antas vara inte obetydlig.

I motion 2840 av Nils Carlshamre m. fl. erinras om att socialavgiftsutredningens förslag kritiserats hårt vid remissbehandlingen av bl. a. riksförsäkringsverket, kommunernas, näringslivets och lantbrukarnas företrädare. Motionärerna anser kritiken välgrundad. Förslaget innebär enligt deras mening ytterligare krångel och byråkrati inom ett område som redan är komplicerat. Det medför ökad administration för såväl myndigheterna som näringslivet. Dessutom innebär förslaget för näringslivet en försämrad likviditet och en stor kostnadsökning till följd av ränteförluster. Detta strider, enligt motionärerna, mot den av statsmakterna tidigare fastställda grundprincipen att arbetsgivarnas räntevinst av innehållna skatte- och avgiftsmedel skall betraktas som ersättning för uppbördsarbetet. Av de nämnda skälen yrkar motionärerna avslag på propositionen och begär en ny utredning och förslag som innebär verkliga och påtagliga förenklingar av uppbörden så att arbetet underlättas.

En liknande kritik mot förslaget framförs i motion 2841 av Martin Olsson, som också hemställer om avslag på propositionen.

I motion 2838 av Stig Josefson m. fl. ställer sig motionärerna i huvudsak bakom förslagen i propositionen men framhåller att det finns anledning till ändring av propositionen på en punkt, vilken enligt deras uppfattning är så väsentlig att om den inte tillgodoses bör propositionen i dess helhet avslås. Den del av propositionen som motionärerna kritiserar är förslaget om en månadsvis uppbörd. Enligt motionärerna kommer, om förslaget genomförs, kraven på företagen att öka dramatiskt genom att antalet uppbörder fördubblas och uppbördsdeklarationen blir betydligt mer komplicerad än

f. n. Detta leder till ett betydande administrativt merarbete för såväl företagen som myndigheterna och innebär också att företagen förlorar likviditet och gör ränteförluster. Enligt motionärerna är förslaget i denna del i praktiken att jämställa med en höjd företagsbeskattning vilket är mycket allvarligt för företagens konkurrensförmåga.

Motionärerna betonar också angelägenheten av att få till stånd enkla och enhetliga regler på skatte- och avgiftsområdena och de understryker att den nu föreslagna reformen inte får innebära en avslutning av förenklingssträvandena. De begär ett tillkännagivande härom till regeringen. Vidare betonar motionärerna angelägenheten av att den praktiska tillämpningen av förslaget med en samordnad uppbörd av källskatt och arbetsgivaravgifter vad gäller möjligheter till snabba och enkla korrigeringar vid fel och avstämning vid årets slut kommer att överensstämma med propositionens intentioner och att regeringen noga följer denna fråga under genomförandet. Även detta bör enligt motionärerna ges regeringen till känna.

Också i motion 2839 av Ingemar Eliasson och Kjell Johansson kritiseras förslaget om en månatlig uppbörd med hänsyn till den ökade administration och de ökade kostnader för företagen som förslaget leder till. Motionärerna riktar också kritik mot att källskatten och avgifterna enligt förslaget beräknas på olika underlag. Det är enligt motionärerna mycket angeläget med förenklingar och förändringar i skatte- och avgiftssystemen så att de olika underlagen kan jämkas samman och motionärerna förutsätter att socialavgiftsutredningen får tilläggsdirektiv av denna innebörd. I avvaktan på att det kommande samordningsarbetet kan ge resultat föreslår motionärerna att underlaget för uppbörden av källskatt och arbetsgivaravgifter samordnas genom en preliminär avgiftsredovisning baserad på den källskattegrundande lönesumman varvid korrigeringar kan redovisas i årsuppgiften. Om inte motionärernas önskemål om en redovisningsperiod om två månader och en preliminär avgiftsredovisning baserad på den källskattegrundande lönesumman kan bifallas av riksdagen yrkar motionärerna avslag på propositionen.

Riksdagen har vid tidigare tillfällen antagit förslag om ändringar i avgiftssystemet som berett vägen för rationaliseringar i avgiftsadministrationen och bättre möjligheter till överensstämmelse mellan preliminärt och slutligt avgiftsuttag. En avgörande förutsättning för ett effektivare debiterings- och uppbördssystem var den ändring av de materiella reglerna för avgiftsberäkning som genomfördes vid riksmötet 1980/81 (prop. 1980/81:178, SfU 1980/81:28, rskr 406) och som innebar att beräkningen av de olika socialavgifterna kan ske på ett enhetligt underlag och med gemensamma åldersgränser. Genom den nu föreliggande propositionen fullföljs huvudsyftet med riksdagens beslut år 1981. Utskottet anser det inte minst mot denna bakgrund väsentligt att de nya reglerna för uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare kan genomföras fr. o. m. nästa år. Såsom framhållits i propositionen och i skatteutskottets yttrande är det angeläget att arbetsgivarna kan betala sina socialavgifter på ett korrekt underlag i nära anslutning till löneutbetalningarna.

Nuvarande system innebär att såväl preliminära arbetsgivaravgifter som källskatt betalas för tvåmånadersperioder. Eftersom uppbördsperioderna för skatt resp. avgifter är förskjutna i förhållande till varandra innebär detta att det avsevärda penningflöde det är fråga om, mer än 200 miljarder per år, fördelas relativt jämnt över årets månader. Det är uppenbart att en fördelning av det nämnda beloppet på sex i stället för som f. n. tolv betalningstillfällen skulle innebära kraftiga påfrestningar på betalningssystemet och medföra likviditetsproblem hos företagen. Ett system med en samordnad uppbörd av arbetsgivaravgifter och källskatt förutsätter därför med nödvändighet enligt utskottets mening att uppbörden sker månatligen. Utskottet instämmer sålunda i skatteutskottets uppfattning att det inte är möjligt att lösa samordningsfrågorna på annat sätt än genom en månatlig redovisning och uppbörd.

Företrädare för företagens uppgiftslämnardelegation har vid uppvaktning inför utskottet föreslagit att den månatliga redovisningen och uppbörden skall ske genom att företagen fullgör sina skyldigheter varannan månad, varvid hälften av företagen har första uppbördsmånad i januari och den andra hälften första uppbördsmånad i februari. Härigenom skulle penningflödet fördelas jämnt över årets månader. Utskottet har emellertid vid en närmare genomgång av förslaget funnit att det av såväl administrativa som ekonomiska skäl inte är genomförbart.

Det anförda innebär att utskottet biträder propositionens förslag beträffande redovisningsperioder och avstyrker bifall till motionerna 2838 och 2839 i motsvarande delar.

Såvitt gäller förslaget i motion 2839 om att arbetsgivaravgifterna bör debiteras på samma löneunderlag som källskatten skulle detta, såsom framhållits i propositionen (s. 47 och 48) och i skatteutskottets yttrande, leda till en mer omfattande redovisningsskyldighet för företagen än förslaget i propositionen. Förslaget skulle också på grund av olikheterna i underlagen för arbetsgivaravgifter och källskatteavdrag kunna leda till betydande skillnader mellan preliminära och slutliga avgifter. Utskottet kan sålunda inte biträda detta förslag.

Skatteutskottet har när det gäller arbetsgivarnas möjligheter att ta fram ett korrekt underlag för redovisning av arbetsgivaravgifterna, pekat på att arbetsgivarna i tveksamma fall kan göra förfrågningar hos uppbördsmyndigheterna eller öppet redovisa tveksamma frågor i uppbördsdeklarationerna. Genom den decentralisering som sker av avgiftsuppbörden genom propositionens förslag ökas också möjligheterna till direkta kontakter mellan uppbördsmyndigheterna och företagarna väsentligt. De informationsinsatser som planeras inför genomförandet av förslaget bör också, enligt utskottets mening, vara ägnade att underlätta för arbetsgivarna att fullgöra sina skyldigheter. Utskottet delar därför uppfattningen att de i samtliga motioner befarade problemen för arbetsgivarna att administrera det nya uppbördssystemet kommer att vara av övergående natur. Utskotter finner

det i detta sammanhang angeläget understryka att de tillämpande organen i inledningsskedet av reformen visar förståelse för olika problem som kan föreligga för arbetsgivaren. Beträffande den praktiska tillämpningen av förslaget vad gäller rättelsemöjligheter för arbetsgivarna finner utskottet att vad som anförts härom i propositionen och i skatteutskottets yttrande utgör en garanti för att anvisningarna till myndigheterna kommer att utformas så att de ger utrymme för att beakta arbetsgivarnas problem med att sammanställa korrekta månadsuppgifter och visa skälighet vid bedömningen av när restavgift, tilläggsavgift och avgiftstillägg bör påföras. Något särskilt tillkännagivande i denna fråga är enligt utskottets mening inte påkallat.

I motionerna har också riktats kritik mot att förslaget medför kraftigt ökade personalresurser hos främst de lokala skattemyndigheterna och därmed mer administration. Detta måste emellertid vägas mot de stora ekonomiska vinsterna för staten genom att uppbörden av främst arbetsgivaravgifterna blir rationellare och effektivare.

Likviditets- och räntevinster för staten på grund av tätare inbetalningar av källskatt och avgifter och en bättre anpassning av avgiftsinbetalningarna till avgiftsunderlaget medför motsvarande förluster för arbetsgivarna. Även detta förhållande har kraftigt kritiserats i motionerna. I ett läge då hårda besparingar måste vidtas inom alla sektorer inom samhället anser utskottet för sin del att det är rimligt att man vidtar åtgärder för att effektivisera uppbörden av källskatt och avgifter och på ett bättre sätt anpassar den till tidpunkten för löneutbetalningarna. Källskatt och socialavgifter utgör ju en del av de anställdas ersättning för utfört arbete. Det förhållandet att arbetsgivarna på grund av brister i uppbördssystemet kunnat göra likviditets- och räntevinster kan enligt utskottets mening inte tas till intäkt för att staten skulle underlåta att vidta åtgärder för att rätta till dessa brister.

Det anförda innebär att utskottet tillstyrker propositionens förslag och avstyrker motionerna i motsvarande delar. Någon ny utredning i enlighet med vad som föreslagits i motion 2840 (yrkande 2) är därmed inte påkallad.

I motion 2838 begärs som nämnts också ett tillkännagivande om att arbetet på att förenkla skatte- och avgiftsreglerna och samordna avgiftsunderlagen skall fortsätta. Utskottet kan instämma i att en fortsättning på detta arbete är angeläget. Såsom skatteutskottet framhållit har emellertid regeringen sin uppmärksamhet riktad på dessa frågor och de ingår i socialavgiftsutredningens (S 1981:04) fortsatta utredningsuppdrag. Med hänsyn härtill anser utskottet att något tillännagivande i frågan inte är påkallat.

Mot de delar av propositionen som inte särskilt berörts har utskottet ingen erinran.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *redovisningsperioder om två månader*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2838 yrkande 1 a och 1983/84:2839 yrkande 1 i motsvarande del,
2. beträffande *preliminärt avgiftsuttag*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2839 yrkande 1 i motsvarande del,
3. beträffande *rättelser i uppbördsdeklarationen*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2838 yrkande 1 c,
4. beträffande *nytt uppbördssystem*
   att riksdagen med bifall till proposition 1983/84:167 och med avslag på motionerna 1983/84:2838 yrkande 2, 1983/84:2839 yrkande 2, 1983/84:2840 och 1983/84:2841,
   dels antar de i propositionen framlagda förslagen till
   a) lag om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,
   b) lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
   c) lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter,
   d) lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
   e) lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och
   f) lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),
   dels godkänner de riktlinjer för omläggning av administrationen av uppbördssystemet som förordats i propositionen,
5. beträffande *fortsatt arbete med förenklingar av skatte- och avgiftsreglerna*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2838 yrkande 1 b.

Stockholm den 17 maj 1984

På socialförsäkringsutskottets vägnar
SVEN ASPLING

Närvarande: Sven Aspling (s), Nils Carlshamre (m), Doris Håvik (s), Elis Andersson (c), Börje Nilsson (s), Allan Åkerlind (m), Ralf Lindström (s), Lars-Åke Larsson (s), Gullan Lindblad (m), Karin Israelsson (c), Ulla Johansson (s), Gunhild Bolander (c), Margó Ingvardsson (vpk), Nils-Olof Gustafsson (s) och Barbro Nilsson i Visby (m).

Reservationer

Redovisningsperioder om två månader (mom. 1)

1. Elis Andersson, Karin Israelsson och Gunhild Bolander (alla c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Nuvarande system" och slutar med "motsvarande delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att det föreslagna nya uppbördssystemet såvitt gäller arbetsgivaravgiften medför att arbetsgivarna måste lämna uppbördsdeklarationen tolv gånger per år i stället för som f. n. en gång. På grund av skillnaderna i avgiftsunderlagen för källskatt och avgifter underlättas inte heller detta avsevärda merarbete av att skatter och avgifter skall redovisas i en gemensam deklaration.

Även om utskottet i allt väsentligt kan ställa sig bakom syftet med propositionen är det enligt utskottets mening nödvändigt att vidta sådana ändringar i förslaget att den ökade börda i såväl administrativt som ekonomiskt hänseende som omläggningen av avgiftsuppbörden innebär i någon mån begränsas. Utskottet tillstyrker därför förslaget i motion 2839 om att den samordnade uppbörden skall ske varannan månad. Med hänsyn till att den förordade ändringen kräver en genomgripande omarbetning av de framlagda lagförslagen bör riksdagen begära nytt lagförslag snarast från regeringen.

Skulle den av utskottet förordade ändringen inte vinna riksdagens bifall anser utskottet att propositionen bör avslås. Ett andrahandsyrkande härom läggs fram i reservation 3.

dels att utskottet under moment 1 bort hemställa

1. beträffande *redovisningsperioder om två månader*
att riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:2838 yrkande 1 a och 1983/84:2839 yrkande 1 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Nytt uppbördssystem (mom. 4)

2. Nils Carlshamre, Allan Åkerlind, Gullan Lindblad och Barbro Nilsson i Visby (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 5 med "Riksdagen har" och slutar på s. 7 med "ingen erinran" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan i allt väsentligt instämma i den kritik som framförts såväl under remissbehandlingen av socialavgiftsutredningens förslag som i de förevarande motionerna. Propositionens förslag innebär såsom framhållits i bl. a. motion 2840 ytterligare krångel och byråkrati inom områden som redan nu är svåra att överblicka. Skatte- och avgiftssystemen är var för sig mycket komplicerade och överenstämmer inte med avseende på underlaget för skatter resp. avgifter. Ett nytt uppbördssystem borde därför enligt utskottets

mening ha byggt på förenklingar i systemen i stället för ökade administrativa svårigheter för arbetsgivarna och ökad statlig administration.

Förutom väsentligt större kostnader för administration medför förslaget andra kostnader för näringslivet som inte kan accepteras. Med de tätare inbetalningarna av källskatt och avgifter förlorar företagen likviditet och gör stora ränteförluster som motsvaras av vinster för staten. I synnerhet mindre företag kan drabbas hårt härav. I detta hänseende strider förslaget mot den av statsmakterna tidigare fastlagda grundprincipen att arbetsgivarnas räntevinst av innehållna skatte- och avgiftsmedel skall betraktas som ersättning för uppbördsarbetet.

Utskottet anser sålunda att förslaget är behäftat med så stora brister att det inte kan godtas. I stället bör regeringen på nytt låta utreda frågan från utgångspunkten att påtagliga förenklingar av uppbördssystemet måste genomföras och lägga fram förslag med denna inriktning. I det sammanhanget bör också övervägas hur arbetsgivarna skall ersättas för de kostnader i form av främst minskade räntevinster som kan uppkomma i ett nytt uppbördssystem.

Med det anförda tillstyrker utskottet bifall till motion 2840 samt avstyrker bifall till propositionen. Härmed blir motion 2841 och andrahandsyrkandena i motionerna 2838 och 2839 tillgodosedda.

dels att utskottet under moment 4 bort hemställa

4. beträffande *nytt uppbördssystem*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2840 och med anledning av motionerna 1983/84:2838 yrkande 2, 1983/84:2839 yrkande 2 och 1983/84:2841,

dels avslår proposition 1983/84:167,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om förenklad uppbörd av skatter och avgifter.

3. Elis Andersson, Karin Israelsson och Gunhild Bolander (alla c) anser – under förutsättning av avslag på reservation 1 – att utskottet under moment 4 bort hemställa

4. beträffande *nytt uppbördssystem*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2838 yrkande 2 och med anledning av motionerna 1983/84:2839 yrkande 2, 1983/84:2840 och 1983/84:2841 avslår proposition 1983/84:167,

Bilaga 1

1 Förslag till
Lag om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 §

I denna lag ges bestämmelser om uppbörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.

Lagen gäller inte arbetsgivaravgifter som staten skall betala. Sådana avgifter påförs och redovisas enligt bestämmelser som meddelas av regeringen.

2 §

I denna lag förstås med

lön: sådan lön eller annan ersättning enligt 2 kap. 3-5 §§ lagen (1981:691) om socialavgifter på vilken arbetsgivaravgifter skall beräknas;

uppbördsdeklaration: sådan uppbördsdeklaration som anges i 54 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272);

månadsavgift: de arbetsgivaravgifter som skall redovisas enligt 4 §;

utgiftsår: det kalenderår för vilket arbetsgivaravgifter skall betalas;

årsuppgift: en arbetsgivares redovisning för utgiftsårets arbetsgivaravgifter;

årsavgift: summan av de arbetsgivaravgifter som belöper på utgiftsåret;

redaravgift: de arbetsgivaravgifter som avser lön för vilken sjömansskatt skall betalas;

kvarstående avgift: det belopp i en årsuppgift med vilket årsavgiften överstiger summan av inbetalda och till betalning ålagda arbetsgivaravgifter;

överskjutande avgift: det belopp i en årsuppgift med vilket summan av inbetalda och till betalning ålagda arbetsgivaravgifter överstiger årsavgiften;

restitutionsränta: ränta enligt 24 §;

anståndsränta: ränta enligt 54 §.

3 §

Länsstyrelsens beslut enligt denna lag meddelas av den länsstyrelse till vilken uppbördsdeklarationen skall lämnas, om inte annat följer av 32 §.

Den lokala skattemyndighetens beslut enligt denna lag meddelas av den lokala skattemyndighet hos vilken arbetsgivaren är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagares skatt. Är arbetsgivaren inte registrerad, meddelas beslut av den lokala skattemyndigheten i det fögderi där

arbetsgivaren är bosatt. Saknar en arbetsgivare, som är bosatt utomlands eller är utländsk juridisk person, fast driftställe här i riket, meddelas beslutet av den lokala skattemyndigheten i Stockholms fögderi.

Redovisning av månadsavgift, m.m.

4 §

En arbetsgivare är skyldig att för varje månad lämna redovisning för utgiven lön och för summan av arbetsgivaravgifterna. I fråga om redovisningen skall bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om uppbördsdeklaration tillämpas.

När avgiftsskyldighet har inträtt för en arbetstagares lön skall redovisningen omfatta också den lön som utbetalats till arbetstagaren tidigare under utgiftsåret.

5 §

En naturaförmån i form av kost eller bostad skall tas upp till det värde som har fastställts enligt 8 § andra stycket uppbördslagen (1953:272).

En bilförmån skall tas upp till det värde som för utgiftsåret gäller enligt regler som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Värdet av bilförmånen skall bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga faktiska kostnader för innehav av bilar i olika pris- och årsklasser vid en årlig körsträcka i privat bruk om 1 000 mil.

Redovisningen av bilförmåner får uppskjutas till arbetsgivarens sista uppbördsdeklaration för utgiftsåret. Den lokala skattemyndigheten kan dock när särskilda skäl föreligger besluta att bilförmåner skall redovisas löpande.

6 §

En arbetsgivare får vid redovisning av en arbetstagares lön göra avdrag för sådana kostnader som avses i 2 kap. 4 § första stycket 6 lagen (1981:691) om socialavgifter och som arbetstagaren haft under månaden, om kostnaderna för utgiftsåret kan beräknas uppgå till minst 10 procent av arbetstagarens lön från arbetsgivaren under nämnda år.

Är en schablon, som fastställts enligt 2 kap. 4 § andra stycket lagen om socialavgifter, tillämplig på arbetstagare hos arbetsgivaren, skall avdrag i fråga om lön för sådan arbetstagare beräknas enligt schablonen.

Den lokala skattemyndigheten skall på framställning av arbetsgivaren på förhand bestämma hur en arbetstagares kostnader skall beräknas vid redovisningen.

7 §

Länsstyrelsen kan om särskilda skäl föreligger medge att arbetsgivare redovisar och betalar månadsavgift inom viss tid efter den dag då avgiften annars skall betalas.

Länsstyrelsen i Stockholms län kan om särskilda skäl föreligger medge att sådan arbetsgivare som avses i 3 § andra stycket sista meningen redovisar och betalar arbetsgivaravgifter i annan ordning än som föreskrivs i denna lag.

Beräkning och inbetalning av månadsavgift

8 §

Månadsavgiften beräknas efter den procentsats som utgör summan av procentsatserna för de arbetsgivaravgifter som arbetsgivaren skall betala. Öretal som uppkommer vid denna beräkning bortfaller.

9 §

Månadsavgiften skall betalas till den länsstyrelse till vilken uppbördsdeklaration skall lämnas och inom den tid som gäller för deklarationens avlämnande. I övrigt skall bestämmelserna i 52 § uppbördslagen (1953:272) om inbetalning tillämpas.

Har en arbetsgivare betalat in ett lägre belopp än som enligt uppbördsdeklarationen skall betalas som arbetsgivaravgifter och innehållen skatt skall beloppet i första hand räknas som betalning av den innehållna skatten.

Fastställelse av månadsavgift, m.m.

10 §

Den lokala skattemyndigheten skall fastställa månadsavgiften och i förekommande fall ålägga betalningsskyldighet för arbetsgivaren om denne har

1. underlåtit att lämna redovisning enligt 4 §;
2. lämnat oriktig uppgift och månadsavgiften på grund därav blivit för låg; eller
3. ingett ny uppbördsdeklaration för rättelse av tidigare redovisad månadsavgift.

Betalningsskyldighet skall också åläggas arbetsgivaren för avgiftsbelopp som har redovisats i uppbördsdeklaration men inte betalats. Belopp för vilket betalningsskyldighet ålagts får omedelbart drivas in.

Kan på grund av brister i arbetsgivarens uppgifter, bokföring eller anteckningar om utgiven lön underlaget för den månadsavgift som skall fastställas inte beräknas tillförlitligt, skall det uppskattas av den lokala

skattemyndigheten efter vad som bedöms vara skäligt med hänsyn till föreliggande omständigheter såsom verksamhetens art och omfattning.

Beslut enligt denna paragraf får inte meddelas efter den 1 mars året efter utgiftsåret.

Årsuppgift m.m.

11 §

En arbetsgivare skall lämna årsuppgift senast den 1 mars året efter utgiftsåret

1. om årsavgiften skall beräknas till annat belopp än som arbetsgivaren betalat eller ålagts betala för utgiftsåret och skillnaden uppgår till minst 100 kronor eller

2. om den lokala skattemyndigheten begär det.

Årsuppgiften skall lämnas till den länsstyrelse till vilken uppbördsdeklarationen skall lämnas. Har uppbördsdeklaration lämnats under särskilt redovisningsnummer skall årsuppgift lämnas under samma nummer.

12 §

I årsuppgiften skall anges

1. arbetsgivarens namn och postadress, personnummer, organisationsnummer eller särskilda redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272);

2. under utgiftsåret utgiven lön, dock inräknat det belopp som avses i punkt 3;

3. det belopp med vilket avdrag har gjorts enligt 6 §;

4. den lön på vilken årsavgiften beräknas;

5. årsavgiftens belopp;

6. summan av de arbetsgivaravgifter som har betalats enligt lämnade uppbördsdeklarationer och de avgifter som arbetsgivaren har ålagts betala för utgiftsåret;

7. kvarstående avgift eller överskjutande avgift.

Öretal som uppkommer vid beräkningen av årsavgiften bortfaller.

Årsuppgift skall avges på heder och samvete på blankett enligt fastställt formulär.

13 §

Avlider arbetsgivaren, skall för det utgiftsår då dödsfallet inträffade årsuppgiften avse både av den avlidne och av dödsboet utgivna löner.

14 §

Kvarstående avgift skall betalas senast den 1 mars året efter utgiftsåret i den ordning som gäller för inbetalning av månadsavgift.

15 §

En arbetsgivare som är uppgiftsskyldig enligt 11 § första stycket punkt 1 och som underlåter att lämna årsuppgift får anmanas att komma in med uppgiften. Om årsuppgiften är ofullständig, får arbetsgivaren anmanas att komplettera den.

Efter anmaning är arbetsgivare och arbetstagare skyldiga att inom den tid som har angetts i anmaningen meddela de upplysningar som behövs för kontroll av avgiftsskyldigheten.

Arbetsgivaren och arbetstagaren skall efter anmaning också förete alla handlingar som behövs för kontroll av avgiftsskyldigheten såsom kontrakt, kontoutdrag, räkning eller kvitto.

Anmaning enligt denna paragraf får utfärdas av riksskatteverket, länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten.

Bestämmelserna i 54 § 3 mom. uppbördslagen (1953:272) om uppbördsdeklaration skall tillämpas på årsuppgift.

16 §

Om arbetsgivare eller arbetstagare inte hörsammar en anmaning enligt 15 § första eller andra stycket får vite föreläggas. Om en arbetsgivare inte hörsammar en anmaning enligt 11 § första stycket punkt 2 får den lokala skattemyndigheten vid vite anmana denne att inkomma med årsuppgift inom viss tid. Bestämmelserna i 83 § uppbördslagen (1953:272) om vite gäller därvid i tillämpliga delar.

Fastställelse av årsavgift, m.m.

17 §

Den lokala skattemyndigheten skall efter den 1 mars året efter utgiftsåret fastställa årsavgiften för arbetsgivaren

1. om årsavgiften enligt årsuppgift uppgår till större belopp än summan av vad arbetsgivaren senast nämnda dag har betalat och ålagts betala för utgiftsåret;

2. om årsavgiften blivit för låg på grund av att arbetsgivaren har lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift;

3. om en arbetsgivare yrkar att en inte tidigare fastställd årsavgift skall bestämmas till lägre belopp än som följer av uppgifterna i uppbördsdeklaration eller årsuppgift;

4. om beslut om restitution eller avkortning skall meddelas efter nämnda dag;

5. om fall föreligger som avses i 19 §; eller

6. om den lokala skattemyndigheten finner att en arbetstagares kostnader bör beräknas till lägre belopp än som följt av beslut enligt 6 § tredje stycket.

Fastställelse enligt första stycket punkt 3 får avse endast avgiftsbelopp som inte tidigare fastställts. Yrkandet skall ha kommit in till den lokala skattemyndigheten före utgången av andra året efter utgiftsåret.

Uppgår de arbetsgivaravgifter som återstår att betala till minst 100 kronor, skall arbetsgivaren åläggas betalningsskyldighet för dem. Öretal som uppkommer vid beräkningen bortfaller. Ett belopp för vilket betalningsskyldighet ålagts får omedelbart drivas in.

18 §

Kan på grund av brister i arbetsgivarens uppgifter, bokföring eller anteckningar om utgivna löner underlaget för den årsavgift som skall betalas inte beräknas tillförlitligt, skall det uppskattas av den lokala skattemyndigheten efter vad som bedöms vara skäligt med hänsyn till föreliggande omständigheter såsom verksamhetens art och omfattning.

19 §

Har årsavgiften blivit oriktig på grund av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, skall den lokala skattemyndigheten rätta felaktigheten, om inte denna är att anse som ringa. Ändring skall också vidtas

1. om ett belopp som har inräknats i avgiftsunderlaget har ansetts utgöra inkomst av annat förvärvsarbete vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst eller

2. om ett belopp som inte har inräknats i avgiftsunderlaget har ansetts utgöra inkomst av anställning vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst.

Den lokala skattemyndigheten får medge anstånd med betalningen av ett avgiftsbelopp som kan komma att sättas ned genom rättelse eller ändring enligt första stycket.

20 §

Den lokala skattemyndigheten får ålägga en arbetsgivare betalningsskyldighet för ett utgiftsårs avgifter inom sju år efter utgiftsårets utgång. Har en arbetsgivare avlidit får betalningsskyldighet dock inte åläggas dödsboet

enligt 22 § om inte frågan prövats inom två år efter utgången av det kalenderår under vilket boupptecknings blivit ingiven för registrering.

Har arbetsgivaren åtalats för skattebrott, som avser arbetsgivaravgifterna, får den lokala skattemyndigheten även efter utgången av i första stycket angiven tid ålägga betalningsskyldighet för det utgiftsår som brottet avser. Detsamma gäller när betalningsskyldighet skall åläggas på grund av åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen (1971:69).

Betalningsskyldighet får inte åläggas efter utgången av kalenderåret efter det då åtalet väcktes eller åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har arbetsgivaren avlidit skall fråga om betalningsskyldighet för dödsboet prövas inom sex månader från dödsfallet. Ett beslut om betalningsskyldighet som meddelas sedan arbetsgivaren har åtalats skall undanröjas av den lokala skattemyndigheten om åtalet inte bifalls till någon del. Detta gäller dock inte om åtalet ogillas med stöd av 12 § skattebrottslagen.

Andra och tredje styckena skall också tillämpas om den som har företrätt juridisk person åtalats för skattebrott som avser den juridiska personens arbetsgivaravgifter eller är fri från ansvar för sådant brott på grund av 12 § skattebrottslagen.

Ställföreträdares betalningsskyldighet, m.m.

21 §

Den som i egenskap av företrädare för en arbetsgivare, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala arbetsgivaravgifter i rätt tid och ordning är tillsammans med arbetsgivaren betalningsskyldig för beloppet samt den restavgift och tilläggsavgift som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Talan om att ålägga betalningsskyldighet skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan arbetsgivarens betalningsskyldighet för beloppet har bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Därvid får införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken äga rum.

Den som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt första stycket får söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid skall bestämmelserna i 76 § uppbördslagen tillämpas.

Bestämmelserna i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

22 §

Har en arbetsgivare avlidit och skall betalningsskyldighet åläggas för arbetsgivaravgifter som belöper på tid före dödsfallet, skall betalningsskyldigheten åläggas dödsboet.

Restitution m.m.

23 §

För mycket inbetalda arbetsgivaravgifter skall återbetalas av länsstyrelsen. Belopp under 100 kronor återbetalas dock inte.

24 §

På avgiftsbelopp som en arbetsgivare har rätt att få tillbaka och som återbetalas efter den 30 juni året efter utgiftsåret utgår ränta *(restitutionsränta)*. Restitutionsränta utgår för visst kalenderår efter den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av det föregående året.

På avgiftsbelopp som betalats in senast den 30 juni året efter det utgiftsår som avgiften avser beräknas restitutionsränta från utgången av nämnda månad till och med den månad då beloppet återbetalas. I andra fall beräknas restitutionsränta från utgången av den månad då beloppet betalades in. Har avgiftsbeloppet betalats in i flera poster och avser restitutionen endast viss del av detta, skall det belopp som restitueras avräknas mot den eller de poster som betalats sist.

Restitutionsränta som understiger 50 kronor betalas inte ut. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Har ett beslut som föranlett restitutionsränta ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha beräknats eller skulle ha beräknats med lägre belopp om ändringsbeslutet hade beaktats vid ränteberäkningen, är arbetsgivaren skyldig att återbetala vad han sålunda har uppburit för mycket. Sedan den lokala skattemyndigheten ålagt arbetsgivaren betalningsskyldighet för beloppet får det omedelbart drivas in.

25 §

Om en arbetsgivare står i skuld för arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift enligt 1 § lagen (1982:423) om allmän löneavgift, skatt enligt uppbördslagen (1953:272) eller mervärdeskatt, har denne rätt att av det belopp som skall restitueras enligt denna lag återfå bara vad som överstiger de obetalda avgifterna eller skatterna och de räntor eller avgifter som belöper på dessa.

Revision m.m.

26 §

Länsstyrelsen skall övervaka att arbetsgivare fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

Det åligger lokal skattemyndighet att biträda länsstyrelsen vid övervakningen.

27 §

För kontroll av att en arbetsgivare har fullgjort sin uppgiftsskyldighet får riksskatteverket, länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten besluta om revision hos arbetsgivaren. Därvid gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 56 och 58 §§ taxeringslagen (1956:623) om taxeringsrevision.

Indrivning m.m.

28 §

Har arbetsgivaravgifter som skall betalas som månadsavgift inte betalats i den tid och ordning som är föreskriven i denna lag för betalning av sådan avgift eller som har bestämts enligt 7 §, 19 § andra stycket eller 54 §, utgår restavgift och tilläggsavgift enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272). Därvid skall bestämmelserna i 58 § 2 mom. samma lag tillämpas. Vad som har sagts nu skall tillämpas också på kvarstående avgift som inte har betalats inom föreskriven tid.

Uppbördslagens bestämmelser om indrivning, avkortning, avskrivning och antagande av ackordsförslag skall också tillämpas i fråga om belopp på vilket denna lag är tillämplig. Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken får äga rum.

Rätt att ta del av uppbördsdeklaration m.m.

29 §

Bestämmelserna i 50 § 1 mom. taxeringslagen (1956:623) gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i uppbördsdeklarationer och andra handlingar, som har avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelserna i denna lag eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid avgiftskontroll.

Uppgifter som avses i första stycket får tillhandahållas myndigheter i främmande stater med vilka Sverige har träffat överenskommelse om handräckning i ärenden om avgift enligt system för social trygghet.

Allmänt ombud

30 §

Det allmänna ombud som länsstyrelsen har förordnat enligt 72 a § uppbördslagen (1953:272) skall föra det allmännas talan också i mål om arbetsgivares betalningsskyldighet enligt denna lag. Ombudet får hos den lokala skattemyndigheten yrka att arbetsgivaravgifter påförs en arbetsgivare.

Ett beslut får av det allmänna ombudet överklagas även till arbetsgivarens förmån.

Särskilda bestämmelser om redaravgift

31 §

Bestämmelserna i 1-30 §§ gäller också redaravgift, om inte annat följer av vad som föreskrivs i 32-37 §§.

32 §

Länsstyrelsens behörighet enligt 15 och 54 §§ tillkommer länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. I fråga om åtgärder som avses i 28 § andra stycket meddelas beslut av länsstyrelsen i det län där målet om indrivning av avgiftsfordringen är anhängigt.

Med allmänt ombud enligt 30 § avses det allmänna ombudet enligt 24 § lagen (1958:295) om sjömansskatt.

33 §

Bestämmelse i denna lag som avser den lokala skattemyndigheten skall när det är fråga om redaravgift gälla sjömansskattekontoret. Beslut om revision får dock meddelas också av den lokala skattemyndighet som avses i 3 §.

34 §

Redaravgift skall redovisas och betalas för de perioder och i den tid och ordning som gäller för redovisning och inbetalning av sjömansskatt enligt 14 § lagen (1958:295) om sjömansskatt.

Bestämmelserna i lagen om sjömansskatt om anmaning, anstånd, restavgift, tilläggsavgift och förseningsavgift skall också tillämpas på redaravgift.

35 §

En naturaförmån i form av kost eller bostad skall tas upp till det värde som har fastställts för utgiftsåret av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

36 §

Årsuppgift enligt 11 § skall lämnas till sjömansskattekontoret.

37 §

Beslut om betalningsskyldighet för redaravgift får meddelas bara om sjömansskatt har betalats för lönen eller om den sjömansskatt som belöper på lönen får drivas in.

Avgiftstillägg m.m.

38 §

En arbetsgivare, som i uppbördsdeklaration, årsuppgift eller annat skriftligt meddelande om sin skyldighet att betala arbetsgivaravgifter har lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, påförs avgiftstillägg med 20 procent av det avgiftsbelopp som ytterligare rätteligen skall utgå.

39 §

Har med stöd av bestämmelserna i 10 eller 18 § om uppskattning gjorts avvikelse från de uppgifter som en arbetsgivare har lämnat i uppbördsdeklaration, årsuppgift eller annat skriftligt meddelande om sin skyldighet att betala arbetsgivaravgifter, påförs arbetsgivaren avgiftstillägg med 20 procent av det avgiftsbelopp som på grund av uppskattningen ytterligare skall utgå. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av oriktig uppgift från arbetsgivaren skall dock avgiftstillägg utgå enligt bestämmelserna i 38 §.

40 §

Har avgiftsunderlaget uppskattats med stöd av 10 eller 18 § på grund av att uppbördsdeklaration eller årsuppgift inte har lämnats, påförs avgiftstillägg om uppbördsdeklaration eller årsuppgift inte kommit in trots att anmaning har sänts ut till arbetsgivaren. Tillägget beräknas till 20 procent av det avgiftsbelopp som på grund av uppskattningen påförs utöver vad som skulle ha utgått enligt skriftliga uppgifter som arbetsgivaren lämnat. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av oriktig uppgift från arbetsgivaren skall avgiftstillägg utgå enligt bestämmelserna i 38 §.

Rättelse: S. 28, 39 § rad 5 Tillkommer: om inte – – – (1953:272) m. m.
S. 28, not 8 Står: 1982:1007 Rättat till: 1983:851

41 §

Ett beslut om avgiftstillägg enligt 40 § skall undanröjas, om uppbördsdeklaration eller årsuppgift kommer in till lokal skattemyndighet eller allmän förvaltningsdomstol inom tre veckor från den dag då arbetsgivaren fick del av beslutet.

42 §

Avgiftstillägg påförs inte i samband med rättelse av en felräkning eller felskrivning, som uppenbart framgår av uppbördsdeklaration, årsuppgift eller annat skriftligt meddelande från arbetsgivaren.

Har en arbetsgivare frivilligt rättat oriktig uppgift, påförs inte avgiftstillägg.

43 §

Avgiftstillägg får helt efterges, om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha sådant samband med arbetsgivarens ålder, sjukdom, bristande erfarenhet eller därmed jämförligt förhållande att den kan anses ursäktlig. Detsamma gäller, om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till den oriktiga uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet, som rör annat än vad som sägs i första meningen.

Avgiftstillägg får helt efterges också om det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är att anse som ringa.

44 §

Frågor om avgiftstillägg som avser månadsavgift eller årsavgift som har fastställts av den lokala skattemyndigheten prövas av myndigheten.

Det allmänna ombudet får i den ordning som gäller för överklagande enligt denna lag hos länsrätten eller, när fråga är om redaravgift, sjömansskattenämnden yrka att avgiftstillägg påförs.

45 §

En arbetsgivares yrkande beträffande avgiftstillägg skall, oavsett vad som annars föreskrivs om besvär, prövas om beslutet om arbetsgivaravgifter inte har vunnit laga kraft.

46 §

Om betalningsskyldighet för ett avgiftsbelopp enligt 20 § inte längre kan åläggas får den lokala skattemyndigheten inte påföra avgiftstillägg på beloppet.

Avgiftstillägg får inte påföras om arbetsgivaren har avlidit.

47 §

Bestämmelserna i 43 § om eftergift av avgiftstillägg skall beaktas även om yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet.

Om arbetsgivaravgifterna sätts ned, skall också vidtas den ändring i beslutet om avgiftstillägg som nedsättningen kan föranleda.

48 §

Avgiftstillägg under 100 kronor påförs inte. Öretal som uppkommer vid beräkningen av avgiftstillägget bortfaller.

Avgiftstillägg tillfaller statsverket.

49 §

Vid tillämpningen av bestämmelserna om avgiftstillägg skall ett meddelande, som har lämnats för en arbetsgivare som är juridisk person, anses avlämnat av arbetsgivaren, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknat behörighet att företräda denne.

Bestämmelserna i denna lag om arbetsgivaravgifter gäller i tillämpliga delar beträffande avgiftstillägg.

Besvär m.m.

50 §

Den lokala skattemyndighetens beslut får överklagas genom besvär hos länsrätten. Beslut enligt 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket eller 19 § andra stycket överklagas dock genom besvär hos länsstyrelsen. Beslut enligt nämnda stycken får inte överklagas av det allmänna ombudet.

Sjömansskattekontorets beslut får överklagas genom besvär hos sjömansskattenämnden. Besvärshandlingen skall ha kommit in senast två månader från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Den lokala skattemyndighetens eller sjömansskattekontorets beslut om revision eller beslut varigenom vite har förelagts får inte överklagas.

Om en besvärshandling före besvärstidens utgång har kommit in till en annan länsrätt eller länsstyrelse än den som har att pröva besvären, skall

handlingen anses ha kommit in i rätt tid. Handlingen skall omedelbart översändas till den länsrätt eller länsstyrelse till vilken den rätteligen borde ha ingetts.

51 §

Beslut av den lokala skattemyndigheten eller sjömansskattekontoret, som får överklagas, skall på ansökan av arbetsgivaren omprövas av den lokala skattemyndigheten respektive sjömansskattekontoret. Ansökningshandlingen skall ha kommit in före besvärstidens utgång. Vad som har sagts nu gäller dock inte beslut enligt 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket eller 19 § andra stycket. Ett beslut får inte omprövas om arbetsgivaren eller det allmänna ombudet har anfört besvär över det.

52 §

Beslut av länsstyrelse får överklagas bara i den mån beslutet gäller förseningsavgift, restavgift, tilläggsavgift, restitution eller avkortning. Överklagandet skall göras hos kammarrätten.

Sjömansskattenämndens beslut överklagas hos kammarrätten inom den tid som gäller vid överklagande hos kammarrätten av nämndens beslut enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Beslut enligt 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket eller 19 § andra stycket får dock inte överklagas.

53 §

Beslut av riksskatteverket om revision eller föreläggande av vite får inte överklagas.

54 §

Har en arbetsgivare hos allmän förvaltningsdomstol överklagat ett beslut om betalningsskyldighet enligt denna lag får länsstyrelsen om det finns synnerliga skäl medge anstånd helt eller delvis med betalningen. Anstånd får beviljas att gälla längst intill dess tre månader förflutit från dagen för förvaltningsdomstolens avgörande i saken. Detsamma gäller om ett beslut angående redaravgift har överklagats hos sjömansskattenämnden eller allmän förvaltningsdomstol. Länsstyrelsen får som villkor för anstånd föreskriva att säkerhet skall ställas.

Den som fått anstånd skall betala ränta (*anståndsränta*) för den del av avgiftsbeloppet för vilken betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Anståndsränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som med tre procentenheter överstiger det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av det föregående året.

Anståndsränta utgår från och med månaden efter den, då avgiften skulle ha erlagts om anstånd inte hade medgivits, till och med den månad, då anståndstiden gått till ända. Anståndsränta som understiger 50 kronor skall dock inte påföras. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Sedan den lokala skattemyndigheten ålagt arbetsgivaren betalningsskyldighet för räntebeloppet får det omedelbart drivas in.

55 §

Avgiftsbelopp för vilket betalningsskyldighet ålagts av allmän förvaltningsdomstol eller sjömansskattenämnden får omedelbart drivas in.

56 §

Det förhållandet att ett beslut enligt denna lag har överklagats eller att ansökan om omprövning har ingetts inverkar inte på skyldigheten att betala det belopp som beslutet avser.

Ändras eller upphävs ett beslut, på vilket utmätning eller annan verkställighet har följt hos arbetsgivaren, skall verkställigheten såvitt möjligt återgå.

En åtgärd enligt denna lag skall verkställas oavsett att det beslut eller utslag som föranleder åtgärden inte har vunnit laga kraft. Ett beslut av allmän förvaltningsdomstol eller sjömansskattenämnden, varigenom arbetsgivarens betalningsskyldighet har bestämts till ett lägre belopp än det allmänna ombudet har yrkat eller medgett, får dock inte föranleda återbetalning innan det har vunnit laga kraft, om det allmänna ombudet har motsatt sig detta. Utan hinder härav får dock länsstyrelsen på ansökan medge återbetalning. Därvid skall bestämmelserna i 49 § 2 mom. sista stycket uppbördslagen (1953:272) om ställande av säkerhet tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985.

Genom lagen upphävs lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. Den upphävda lagen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift enligt 1 § lagen (1982:423) om allmän löneavgift som belöper på tid före ikraftträdandet och i fråga om egenavgifter till försäkringen för tilläggspension som avser år 1984 eller tidigare år.

2 Förslag till
Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953:272)[1]

dels att 2 § 2 och 3 mom., 26 och 31 §§, 39 § 1 mom., 42 §, 53 § 1 mom., 54 § 1 mom., 55 § 1 mom., 57, 72 och 74 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas två nya paragrafer, 29 och 30 §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	2 §
2 mom.[2] I denna lag förstås med	
slutlig skatt: skatt som har påförts vid den årliga debiteringen på grund av taxeringsnämnds beslut eller på grund av annat beslut, som enligt gällande föreskrifter skall beaktas vid sådan debitering, och återstår efter iakttagande av bestämmelserna om nedsättning av skatt enligt 4 mom. samt 2 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer och 3 § lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift;	
preliminär skatt: i 3 § nämnd skatt, som betalas i avräkning på slutlig skatt;	
kvarstående skatt: skatt, som återstår att betala, sedan preliminär skatt har avräknats från slutlig skatt;	
tillkommande skatt: skatt som skall betalas på grund av eftertaxering eller enligt beslut om debitering sedan påföringen av slutlig skatt har avslutats;	
kvarskatteavgift: avgift enligt 27 § 3 mom.;	
respiträntа: ränta enligt 32 §;	
anståndsränta: ränta enligt 49 § 4 mom.;	
ö-skatteränta: ränta enligt 69 § 1 mom.;	
restitutionsränta: ränta enligt 69 § 2 mom.;	
skattereduktion: nedsättning av skatt enligt 4 mom.;	
inkomstår: det kalenderår, som närmast har föregått taxeringsåret;	
uppbördsår: tiden från och med *mars* månad ett år till och med *februari* månad *nästföljande år;*	uppbördsår: tiden från och med *februari* månad ett år till och med *januari* månad *det följande året;*
uppbördsmånad: *mars, maj, juli, september, november och januari;*	uppbördsmånad: *varje månad under uppbördsåret;*
gift skattskyldig: skattskyldig som taxeras med tillämpning av 52 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) och 11 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt;	
ogift skattskyldig: annan skattskyldig fysisk person än nyss har sagts.	
3 mom.[3] Kvarstående skatt och tillkommande skatt samt obetald del av	

[1] Lagen omtryckt 1972:75. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.
[2] Senaste lydelse 1982:1196.
[3] Senaste lydelse 1978:201.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

sådan skatt anses belöpa i första hand på annuitet som avses i 1 § och i andra hand på skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen.

För visst år erlagd preliminär eller kvarstående skatt skall anses i första hand utgöra betalning av tilläggspensionsavgift för året. I fråga om erlagd tillkommande skatt skall motsvarande gälla beträffande tilläggspensionsavgift som ingår i den tillkommande skatten.

26 §[4]

Preliminär B-skatt skall debiteras i en gemensam post. Skattebeloppet avrundas till det närmast lägre hela krontal, som utan att öretal uppkommer är jämnt delbart med antalet uppbördsmånader under vilka skatten skall betalas. Skatt som inte uppgår till 600 kronor påförs ej.

Preliminär B-skatt skall betalas med lika stora belopp senast den 18 i *var och en av* uppbördsmånaderna under uppbördsåret eller, vid debitering under inkomståret, i var och en av de *uppbördsmånader* som återstår efter utgången av den månad då skatten debiteras.

Preliminär B-skatt skall betalas med lika stora belopp senast den 18 i uppbördsmånaderna *mars, maj, juli, september, november och januari* under uppbördsåret eller, vid debitering under inkomståret, i var och en av de *nyss nämnda uppbördsmånaderna* som återstår efter utgången av den månad då skatten debiteras.

29 §[5]

För visst år erlagd preliminär eller kvarstående skatt skall anses i första hand utgöra betalning av tilläggspensionsavgift för året. I fråga om erlagd tillkommande skatt skall motsvarande gälla beträffande tilläggspensionsavgift som ingår i den tillkommande skatten.

Tilläggspensionsavgift som ingår i slutlig skatt skall vara betald före den 1 oktober året efter taxeringsåret. Avgift som inte ingår i slutlig skatt skall vara betald inom åtta månader efter utgången av den månad, då underrättelse om debitering av avgiften meddelades den skattskyldige.

Har tilläggspensionsavgift, som ingår i slutlig eller tillkommande skatt, inte till fullo betalats inom den

[4] Senaste lydelse 1979:489.

[5] Förutvarande 29 § upphävd genom 1954:340.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

tid, som anges i andra stycket, skall den slutliga eller tillkommande skatten omdebiteras med uteslutande av avgiften. Sådant beslut skall delges den skattskyldige.

30 §[6]

Skall enligt 11 kap. 6 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring pensionspoäng för visst års inkomst av annat förvärvsarbete tillgodoräknas den skattskyldige trots att tilläggspensionsavgift för året inte till fullo betalas inom den tid som anges i 29 § andra stycket, får länsrätten efter framställning från den skattskyldige eller, om denne avlidit, dödsboet medge befrielse helt eller delvis från skyldighet att betala avgiften, om ömmande omständigheter föreligger.

31 §[7]

Uträkning av de särskilda skatteposter som ingår i tillkommande skatt samt debitering av sådan skatt verkställs efter samma grunder, som har gällt för debitering av motsvarande slutliga skatt.

Sänkning av viss skatt vid ändrad debitering avräknas mot höjning av annan skatt till följd av ändringen. Tillkommande skatt under 25 kronor uttages ej.

Tillkommande skatt skall betalas senast den 18 i den uppbördsmånad eller de två *på varandra följande* uppbördsmånader, som lokal skattemyndighet bestämmer. I sistnämnda fall skall skatten fördelas enligt de grunder som anges i 28 §.

Tillkommande skatt skall betalas senast den 18 i den uppbördsmånad eller de två uppbördsmånader, som lokal skattemyndighet bestämmer, *varvid en uppbördsmånad skall ligga mellan betalningstillfällena.* I sistnämnda fall skall skatten fördelas enligt de grunder som anges i 28 §.

39 §

1 mom.[8] Vid utbetalning av kontant belopp, som för mottagaren (arbetstagaren) utgör sådan inkomst av tjänst som i 3 § 2 mom. under 1 första och andra styckena avses (lön), skall den som utbetalar beloppet (arbetsgivaren) göra avdrag för betalning av preliminär A-skatt som arbetstagaren har att betala (skatteavdrag) om inte annat följer av bestämmelserna i lagen (1983:850) om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m. Bestämmelser om skyldighet att göra avdrag i vissa fall när det utbetalade beloppet inte utgör sådan lön finns i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

[6] Förutvarande 30 § upphävd genom 1954:340.
[7] Senaste lydelse 1979:489.
[8] Senaste lydelse 1983:851.

Nuvarande lydelse

Har arbetstagare, vilken har att vidkännas skatteavdrag för preliminär A-skatt, att erlägga kvarstående skatt, som har debiterats året före det år skatteavdraget skall göras, är arbetsgivaren skyldig att vid utbetalning av lön göra skatteavdrag även för sådan skatt. Avdragsskyldighet föreligger dock inte, om anställningen är avsedd att vara kortare tid än en vecka. För betalning av den kvarstående skatten skall arbetsgivaren vid varje utbetalningstillfälle avdraga *det* belopp, *som motsvarar* så stor del av den skatt som skall betalas under *nästföljande* uppbördsmånad som belöper på utbetalningstillfället med hänsyn till antalet utbetalningstillfällen före ingången av nämnda uppbördsmånad. Belopp, som dras av vid annat utbetalningstillfälle än det första, skall dock avrundas till närmast lägre hela antal kronor och återstoden dras av vid det första utbetalningstillfället.

Föreslagen lydelse

Har arbetstagare, vilken har att vidkännas skatteavdrag för preliminär A-skatt, att erlägga kvarstående skatt, som har debiterats året före det år skatteavdraget skall göras, är arbetsgivaren skyldig att vid utbetalning av lön göra skatteavdrag även för sådan skatt. Avdragsskyldighet föreligger dock inte, om anställningen är avsedd att vara kortare tid än en vecka. För betalning av den kvarstående skatten skall arbetsgivaren vid varje utbetalningstillfälle avdraga *ett* belopp *motsvarande* så stor del av den skatt, som skall betalas under *den* uppbördsmånad *som gäller enligt 28 §*, som belöper på utbetalningstillfället med hänsyn till antalet utbetalningstillfällen före ingången av nämnda uppbördsmånad. Belopp, som dras av vid annat utbetalningstillfälle än det första, skall dock avrundas till närmast lägre hela antal kronor och återstoden dras av vid det första utbetalningstillfället.

42 §[9]

Om utbetald lön inte är så stor, att skatteavdrag kan göras för både utgående preliminär skatt och den kvarstående skatt, som belöper på utbetalningstillfället, skall genom skatteavdraget innehållet belopp anses i första hand avse preliminär skatt.

Kan vid visst utbetalningstillfälle skatteavdrag för kvarstående skatt inte göras med belopp, som motsvarar på utbetalningstillfället belöpande skatt, skall vid senare utbetalningstillfälle före ingången av *nästföljande* uppbördsmånad avdragas så stort belopp att de innehållna beloppen tillsammans förslår till den skatt som skall betalas under nämnda uppbördsmånad.

Kan vid visst utbetalningstillfälle skatteavdrag för kvarstående skatt inte göras med belopp, som motsvarar på utbetalningstillfället belöpande skatt, skall vid senare utbetalningstillfälle före ingången av *den* uppbördsmånad *som gäller enligt 28 §* avdragas så stort belopp att de innehållna beloppen tillsammans förslår till den skatt som skall betalas under nämnda uppbördsmånad.

53 §

1 mom.[10] Vid inbetalning av skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall på inbetalningshandlingen anges arbetsgivarens namn och postadress.

[9] Senaste lydelse 1979:489.
[10] Senaste lydelse 1979:489.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Länsstyrelsen får på ansökan av arbetsgivare eller när särskilda skäl föreligger besluta att skatt, som innehålls genom skatteavdrag, skall redovisas till länsstyrelsen under särskilt redovisningsnummer. Beslutet meddelas av den länsstyrelse till vilken redovisning skall lämnas under det särskilda redovisningsnumret.	Länsstyrelsen får på ansökan av arbetsgivare eller när särskilda skäl föreligger besluta att skatt, som innehålls genom skatteavdrag, *och arbetsgivaravgifter som uppbärs enligt lagen (1984:000) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare* skall redovisas till länsstyrelsen under särskilt redovisningsnummer. Beslutet meddelas av den länsstyrelse till vilken redovisning skall lämnas under det särskilda redovisningsnumret.

Vid inbetalning av skatt, som avses i 52 § andra stycket, skall på inbetalningshandlingen anges den skattskyldiges namn och postadress, person- eller organisationsnummer, skattens beteckning samt det år som skatten avser.

54 §

1 mom.[11] Arbetsgivare, som har gjort skatteavdrag, skall utan anmaning lämna uppgift (uppbördsdeklaration) om detta till länsstyrelse som avses i 52 § första stycket. *Sådan deklaration* skall lämnas senast den 18 i *den uppbördsmånad som infaller närmast* efter *utgången av* den månad *under vilken* skatteavdraget gjordes.	*1 mom. En* arbetsgivare, som har gjort skatteavdrag *eller utgett lön för vilken månadsavgift skall redovisas enligt lagen (1984:000) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare* skall utan anmaning lämna uppgift (uppbördsdeklaration) om detta till *den* länsstyrelse som avses i 52 § första stycket. *Arbetsgivare som avses i 3 § andra stycket sista meningen lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare skall dock lämna deklarationen till länsstyrelsen i Stockholms län. Deklaration* skall lämnas senast den 18 i *uppbördsmånaden* efter den månad *då* skatteavdraget gjordes *eller lönen utgavs.*

Efter anmaning av länsstyrelsen eller lokal skattemyndighet är också den, som inte är deklarationsskyldig enligt första stycket, skyldig att avge uppbördsdeklaration.

Uppbördsdeklaration skall avges på heder och samvete samt avfattas på blankett enligt fastställt formulär.

Uppbördsdeklaration skall upptaga

1) arbetsgivarens personnummer, organisationsnummer eller särskilda redovisningsnummer;

2) uppgift om den tid för vilken redovisning lämnas;

3) *summan av de* belopp som har dragits av för *skatt samt fördelning av denna summa på* preliminär A-skatt	3) *det* belopp som har dragits av för preliminär A-skatt och *vid uppbördsmånaderna mars och maj vad*

[11] Senaste lydelse 1979:489.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
och kvarstående skatt;	*som har dragits av för* kvarstående skatt;
4) *summan av de lönebelopp på vilka skatteavdrag för preliminär A-skatt har beräknats.*	*4) sådan utgiven avgiftspliktig lön eller ersättning som avses i 2 kap. 3 § lagen (1981:691) om socialavgifter, dock inräknat det belopp som avses i punkt 5;*
	5) det belopp med vilket avdrag görs enligt 6 § lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare;
	6) *den lön eller ersättning på vilken månadsavgiften beräknas;*
	7) *månadsavgiftens belopp;*
	8) *summan av skatt enligt punkt 3 och avgift enligt punkt 7.*

55 §

1 mom.[12] *Arbetsgivare med högst fyra arbetstagare skall i uppbördsdeklaration också för varje arbetstagare ange namn och personnummer samt skatteavdrag för preliminär A-skatt.* Länsstyrelsen får när särskilda skäl föreligger besluta att *annan* arbetsgivare skall *lämna sådana uppgifter* för varje arbetstagare *vid redovisning enligt 54 § 1 mom. första stycket. Sådant beslut* skall upphävas av länsstyrelsen när skäl för att vidhålla det inte längre finns.	*1 mom.* Länsstyrelsen får när särskilda skäl föreligger besluta att *en* arbetsgivare *förutom uppbördsdeklaration* skall *lämna uppgift om namn och personnummer samt avdrag för preliminär A-skatt* för varje arbetstagare. *Beslutet* skall upphävas av länsstyrelsen när skäl för att vidhålla det inte längre finns.

Bestämmelserna i denna lag om uppbördsdeklaration gäller i tillämpliga delar uppgifter enligt första stycket.

57 §[13]

Postverket redovisar inbetald skatt till länsstyrelsen.	Postverket redovisar inbetald skatt *och arbetsgivaravgifter som uppbärs enligt lagen (1984:000) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare* till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen skall i den ordning som föreskrivs av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer anteckna inbetald skatt för varje skattskyldig samt upprätta restlängd.

72 §[14]

Riksskatteverket skall handlägga centrala uppgifter inom och utöva tillsyn över uppbördsväsendet i riket	Riksskatteverket skall handlägga centrala uppgifter inom och utöva tillsyn över uppbördsväsendet i riket

[12] Senaste lydelse 1979:489.
[13] Senaste lydelse 1979:489.
[14] Senaste lydelse 1974:771.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
såvitt avser debitering och uppbörd av skatt enligt *bestämmelserna i* denna lag.	såvitt avser debitering och uppbörd av skatt enligt denna lag *och arbetsgivaravgifter som uppbärs enligt lagen (1984:000) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare.*

Det åligger verket att efter framställning från länsstyrelse, lokal skattemyndighet, arbetsgivare eller när anledning därtill eljest uppkommer meddela bindande förklaring beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt samt om verkställande av skatteavdrag.

Ärenden enligt andra stycket skall avgöras inom riksskatteverket av den särskilda nämnd, som avses i 19 § taxeringslagen.

Talan får ej föras mot beslut som avser bindande förklaring.

74 §[15]

Underlåter lokal skattemyndighet eller kronofogdemyndighet att inom föreskriven tid fullgöra sina åligganden enligt denna lag, skall länsstyrelsen, när det blivit känt, omedelbart vidtaga de åtgärder som förhållandena kunna föranleda.	Underlåter lokal skattemyndighet eller kronofogdemyndighet att inom föreskriven tid fullgöra sina åligganden enligt denna lag *eller lagen (1984:000) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,* skall länsstyrelsen, när det blivit känt, omedelbart vidtaga de åtgärder som förhållandena kunna föranleda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985.

1. Äldre bestämmelser i 2 § 2 mom. och 54 § 1 mom. gäller fortfarande i fråga om preliminär skatt som innehållits genom skatteavdrag före ikraftträdandet.

2. Bestämmelserna i 29 och 30 §§ tillämpas första gången i fråga om tilläggspensionsavgift som avser år 1985.

[15] Senaste lydelse 1981:839.

3 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1981:691) om socialavgifter

dels att 2 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5 §§ samt 5 kap. 3 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas två nya paragrafer, 2 kap. 6 § och 3 kap. 6 §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
4 §[1]	
Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från	
1. ersättning till en och samme arbetstagare om den under året inte uppgått till *500 kronor eller, i fråga om av avgiftsunderlaget för en småhusägare eller lägenhetsinnehavare på grund av ersättning som avses i 8 § första stycket lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, 1 000 kronor,*	1. ersättning till en och samme arbetstagare om den under året inte uppgått till *1 000 kronor,*
2. ersättning till arbetstagare som vid årets ingång fyllt 65 år,	
3. ersättning till arbetstagare vid sjukdom eller ledighet för vård av barn eller med anledning av barns födelse, till den del ersättningen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning som arbetsgivare får uppbära enligt 3 kap. 16 § eller 4 kap. 20 § lagen (1962:381) om allmän försäkring,	
4. uppdragsersättning för vilken bevillningsavgift har erlagts enligt lagen (1908:128) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter,	
5. ersättning som en arbetsgivare utgett till barn för arbete som utförts i hans förvärsverksamhet i de fall avdrag för ersättningen inte får göras vid inkomsttaxeringen,	
6. ersättning till den del denna motsvarar kostnader i arbetet som arbetstagare haft att täcka med ersättningen, *i den mån riksförsäkringsverket medger detta,*	6. ersättning till den del denna motsvarar kostnader i arbetet som arbetstagare haft att täcka med ersättningen,
7. ersättning för tjänstgöring i verkskydd enligt 47 § tredje stycket civilförsvarslagen (1960:74), i den mån ersättningen utgör eller motsvarar dagpenning,	
8. ersättning för arbete som har utförts utomlands, till den del denna inte räknas som lön enligt 11 kap. 2 § första stycket lagen om allmän försäkring,	
9. ersättning för skiljemannauppdrag i fall där parterna i skiljeförfarandet är av utländsk nationalitet.	
Medgivande enligt första stycket 6 *får lämnas* endast om kostnaderna	*Bestämmelsen i* första stycket 6 *är tillämplig* endast om kostnaderna

[1] Senaste lydelse 1983:855.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
beräknas uppgå till minst *en tiondel av ersättningen samt får avse arbetstagare i viss verksamhet eller, efter framställning av arbetsgivaren, viss eller vissa arbetstagare.*	*kan* beräknas uppgå till minst *10 procent av arbetstagarens ersättning från arbetsgivaren under utgiftsåret. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får fastställa schablon för beräkning av arbetstagares kostnader i viss verksamhet.*

I fråga om inkomst från fåmansföretag skall föreskrifterna i punkt 13 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) tillämpas vid bestämmande av avgiftsunderlaget.

6 §

Arbetsgivaravgifter skall i den mån de inflyter fördelas mellan olika avgiftsändamål så som de belöper på dessa enligt arbetsgivarnas redovisning eller beslut om fastställelse enligt lagen (1984:000) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare.

Bestämmelserna i första stycket skall tillämpas också på avgifts- och räntebelopp som utbetalas till arbetsgivare.

Föreskrifter om fördelningen meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, riksförsäkringsverket.

3 kap.

3 §

Egenavgifter beräknas inte för år efter det då den försäkrade fyllt 65 år.

Andra avgifter än tilläggspensionsavgift betalas inte av den som vid utgången av inkomståret ej var inskriven hos allmän försäkringskassa. Sådana avgifter betalas ej heller av den som för någon del av samma år uppburit hel förtidspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller för hela året uppburit hel ålderspension enligt nämnda lag.

Tilläggspensionsavgift betalas inte för år före det då den försäkrade fyllt 16 år eller för det år då den försäkrade avlidit. Sådan avgift betalas ej heller då den försäkrade för hela året uppburit hel ålderspension enligt lagen om allmän försäkring.

Avgift betalas inte då avgiftsunderlaget understiger *500 kronor.*	Avgift betalas inte då avgiftsunderlaget understiger *1 000 kronor.*

5 §[2]

Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från ersättning för arbete för någon annans räkning,	Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från ersättning för arbete för någon annans räkning,

[2] Senaste lydelse 1981:1164.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
om ersättningen från denne under året inte uppgått till *500 kronor*. Vad nu sagts gäller dock inte om ersättningen utgör inkomst av rörelse eller eller jordbruksfastighet.	om ersättningen från denne under året inte uppgått till *1 000 kronor*. Vad nu sagts gäller dock inte om ersättningen utgör inkomst av rörelse eller eller jordbruksfastighet.

Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall vidare bortses från inkomst som avses i 11 kap. 3 § första stycket d) lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Vid beräkningen av inkomst av annat förvärvsarbete gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 11 kap. 4 § lagen om allmän försäkring.

6 §

Riksförsäkringsverket får varje år från vederbörlig inkomsttitel i statsbudgeten tillgodoföra sig ett belopp som motsvarar summan av de under nästföregående år debiterade egenavgifterna minskad med summan av de avgifter som under samma år avkortats eller restituerats.

5 kap.

3 §

Om *debitering och* uppbörd av avgifter enligt denna lag *gäller särskilda bestämmelser* i lagen *(1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter* samt i uppbördslagen (1953:272).	Om uppbörd av avgifter enligt denna lag *föreskrivs* i lagen *(1984:000) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare* samt i uppbördslagen (1953:272).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985.

1. Äldre bestämmelser i 2 kap. 4 § gäller fortfarande i fråga om arbetsgivaravgifter som belöper på tid före ikraftträdandet.

2. Äldre bestämmelser i 3 kap. 3 och 5 §§ gäller fortfarande i fråga om egenavgifter för år 1984 eller tidigare år.

3. Bestämmelserna i 3 kap. 6 § tillämpas första gången i fråga om egenavgifter för år 1985.

4 Förslag till Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § samt 11 kap. 2 och 3 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 kap.	
2 §[2]	
Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar eller naturaförmåner, i form av kost, bostad eller bil, som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning) eller på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete). Som inkomst av anställning räknas dock inte ersättning från en arbetsgivare som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, om arbetet har utförts i arbetsgivarens verksamhet utom riket. Den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete skall därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.	
Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som överstiger sju och en halv gånger basbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning i pengar eller naturaförmåner för arbete som någon utför för någon annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst skall, såvida ersättningen under ett år uppgår till minst *500 kronor*, anses som inkomst av anställning. I fråga om ersättning som utgör inkomst av rörelse som bedrivs av den som utför arbetet eller av jordbruksfastighet som denne brukar, gäller vad nu har sagts endast under förutsättning att den försäkrade och den som utger ersättningen är ense om detta. I nu angivna fall skall den som utför arbetet anses såsom arbetstagare och den som utger ersättningen såsom arbetsgivare. Kan ersättning för arbete för någon annans räkning under året inte antas uppgå till minst	Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som överstiger sju och en halv gånger basbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning i pengar eller naturaförmåner för arbete som någon utför för någon annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst skall, såvida ersättningen under ett år uppgår till minst *1 000 kronor*, anses som inkomst av anställning. I fråga om ersättning som utgör inkomst av rörelse som bedrivs av den som utför arbetet eller av jordbruksfastighet som denne brukar, gäller vad nu har sagts endast under förutsättning att den försäkrade och den som utger ersättningen är ense om detta. I nu angivna fall skall den som utför arbetet anses såsom arbetstagare och den som utger ersättningen såsom arbetsgivare. Kan ersättning för arbete för någon annans räkning under året inte antas uppgå till minst

[1] Lagen omtryckt 1982:120.
[2] Senaste lydelse 1982:529.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
500 kronor, skall ersättningen från denne inte tas med vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten i annat fall än då den utgör inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet.	*1 000 kronor*, skall ersättningen från denne inte tas med vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten i annat fall än då den utgör inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet.
Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Om inkomsten helt eller delvis utgörs av naturaförmåner i form av kost och bostad, skall dessa förmåner uppskattas efter de regler som tillämpas vid beräkning av preliminär skatt. Värdet av naturaförmån i form av bil skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid *debitering och* uppbörd av arbetsgivaravgift till sjukförsäkringen.	Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Om inkomsten helt eller delvis utgörs av naturaförmåner i form av kost och bostad, skall dessa förmåner uppskattas efter de regler som tillämpas vid beräkning av preliminär skatt. Värdet av naturaförmån i form av bil skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid uppbörd av arbetsgivaravgift till sjukförsäkringen.
11 kap.	
2 §[3]	
Med inkomst av anställning avses den lön i pengar eller naturaförmåner, i form av kost, bostad eller bil, som en försäkrad har fått såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Till sådan inkomst räknas dock inte från en och samme arbetsgivare utgiven lön som under ett år ej uppgått till *femhundra kronor*. I fråga om arbete som har utförts utomlands bortses vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader	Med inkomst av anställning avses den lön i pengar eller naturaförmåner, i form av kost, bostad eller bil, som en försäkrad har fått såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Till sådan inkomst räknas dock inte från en och samme arbetsgivare utgiven lön som under ett år ej uppgått till *1 000 kronor*. I fråga om arbete som har utförts utomlands bortses vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader

[3] Senaste lydelse 1982:778.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Såsom inkomst av anställning anses även	och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Såsom inkomst av anställning anses även

a) sjukpenning enligt denna lag eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för försäkrads inkomst såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst,

b) föräldrapenning,

c) vårdbidrag enligt 9 kap. 4 §, i den mån bidraget inte är ersättning för merkostnader,

d) dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa,

e) kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,

f) utbildningsbidrag under arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering i form av dagpenning,

g) timstudiestöd, inkomstbidrag och vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349),

h) delpension enligt lagarna (1975:380) och (1979:84) om delpensionsförsäkring,

i) dagpenning till värnpliktiga och vapenfria tjänstepliktiga under repetitionsutbildning, frivilliga som genomgår utbildning under krigsförbandsövning eller särskild övning inom värnpliktsutbildningen, läkare under försvarsmedicinsk tjänstgöring samt civilförsvarspliktiga,

j) utbildningsbidrag för doktorander,

k) timersättning vid grundläggande utbildning för vuxna,

l) livränta enligt 4 kap. lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av sagda lag,

m) från Sveriges författarfond och konstnärsnämnden utgående bidrag som ej är att hänföra till inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 §, i den mån regeringen så förordnar.

I fråga om ersättning i pengar eller naturaförmåner som sägs i första stycket för arbete som någon utfört för någon annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall hänsyn tas till lön eller annan ersättning, som den försäkrade har fått från en arbetsgivare, som är bosatt utom riket eller är utländsk juridisk person, endast i fall då den försäkrade sysselsatts här i riket eller tjänstgjort som sjöman ombord på svenskt handelsfartyg. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svenska medborgare, om svenska staten eller, där lönen härrör från utländsk juridisk person, en svensk juridisk person, som äger ett bestämmande inflytande över den utländska juridiska personen, enligt av riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggspensionsavgiften.

Hänsyn skall ej heller tas till lön eller annan ersättning från främmande makts beskickning eller lönade konsulat här i riket eller från arbetsgivare, som tillhör sådan beskickning eller sådant konsulat och som inte är svensk medborgare. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svensk medborgare eller till den som utan att vara svensk medborgare är bosatt i riket, om en utländsk beskickning här i riket enligt av riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggspensionsavgiften.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

Den som åtagit sig förbindelse enligt tredje eller fjärde stycket skall anses såsom arbetsgivare.

3 §[4]

Med inkomst av annat förvärvsarbete avses

a) inkomst av här i riket bedriven rörelse;

b) inkomst av här belägen jordbruksfastighet, som brukas av den försäkrade;

c) ersättning för arbete för någon annans räkning i pengar eller naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil; samt

d) sjukpenning enligt denna lag eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för inkomst som ovan nämnts;

allt i den mån inkomsten inte enligt 2 § är att hänföra till inkomst av anställning.

Till inkomst som avses i första stycket a) och b) räknas även sådan inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet, som enligt punkt 13 av anvisningarna till 32 § eller anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen (1928:370) taxeras hos försäkrad, om den försäkrade varit verksam i förvärvskällan i ej blott ringa omfattning.

Har inkomst som avses i första stycket a) eller b) inte uppgått till *500 kronor* för år, tas den inte i beräkning. Ej heller tas sådan ersättning som avses i första stycket c) i beräkning, om ersättningen från den, för vilken arbetet utförts, under året inte uppgått till *500 kronor.*

Har inkomst som avses i första stycket a) eller b) inte uppgått till *1 000 kronor* för år, tas den inte i beräkning. Ej heller tas sådan ersättning som avses i första stycket c) i beräkning, om ersättningen från den, för vilken arbetet utförts, under året inte uppgått till *1 000 kronor.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om sjukpenninggrundande och pensionsgrundande inkomst för år 1984 eller tidigare år.

[4] Senaste lydelse 1981:1161.

5 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 2, 3, 4 och 7 §§ lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[2]	
Pensionsgrundande inkomst skall, i den mån den utgöres av annan inkomst än som avses i 3 §, bestämmas med ledning av den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt eller, såvitt gäller försäkrad som avses i 1 § första stycket lagen (1958:295) om sjömansskatt, med ledning av redares redovisning enligt enligt 14 § nämnda lag. Vid taxeringsändring, varom beslut har meddelats av annan än taxeringsnämnden, eller eftertaxering skall verkställd beräkning av pensionsgrundande inkomst ändras endast om taxeringsändringen eller eftertaxeringen föranleder avvikelse från nämnda beräkning med minst *femhundra kronor.*	Pensionsgrundande inkomst skall, i den mån den utgöres av annan inkomst än som avses i 3 §, bestämmas med ledning av den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt eller, såvitt gäller försäkrad som avses i 1 § första stycket lagen (1958:295) om sjömansskatt, med ledning av redares redovisning enligt enligt 14 § nämnda lag. Vid taxeringsändring, varom beslut har meddelats av annan än taxeringsnämnden, eller eftertaxering skall verkställd beräkning av pensionsgrundande inkomst ändras endast om taxeringsändringen eller eftertaxeringen föranleder avvikelse från nämnda beräkning med minst *1 000 kronor.*
3 §[3]	
Inkomst av anställning, för vilken den försäkrade icke är skattskyldig här i riket, skall bestämmas med ledning av särskild uppgift från arbetsgivaren. Sådan uppgift skall senast den 31 januari året näst efter det år, som inkomsten avser, avlämnas till den myndighet, som *enligt 1 § har att bestämma den försäkrades pensionsgrundande inkomst.* I uppgiften skall angivas den försäkrades fullständiga namn, födelsetid och adress ävensom beloppet av den utbetalade lönen eller ersättningen och den tidrymd som denna avser. Vidare skall i uppgiften angivas,	Inkomst av anställning, för vilken den försäkrade icke är skattskyldig här i riket, skall bestämmas med ledning av särskild uppgift från arbetsgivaren. Sådan uppgift skall senast den 31 januari året näst efter det år, som inkomsten avser, avlämnas till den myndighet, som *avses i 37 § 4 mom. första stycket taxeringslagen (1956:623).* I uppgiften skall angivas den försäkrades fullständiga namn, födelsetid och adress ävensom beloppet av den utbetalade lönen eller ersättningen och den tidrymd som denna avser. Vidare skall i uppgiften angivas, huruvida

[1] Lagen omtryckt 1976:1015. Senaste lydelse av lagens rubrik 1976:1015.
[2] Senaste lydelse 1978:320.
[3] Senaste lydelse 1979:651.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
huruvida den försäkrade åtnjutit naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil. Ett exemplar av uppgiften skall inom tid som nyss sagts av arbetsgivaren sändas till den försäkrade.	den försäkrade åtnjutit naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil. Ett exemplar av uppgiften skall inom tid som nyss sagts av arbetsgivaren sändas till den försäkrade.

Om skyldighet för arbetsgivare att vid arbetsgivaruppgift enligt lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m.m. foga uppgift som avses i första stycket stadgas i nämnda lag.

Med arbetsgivare förstås vid tillämpningen av denna lag även den som utgivit bidrag som avses i 11 kap. 2 § första stycket m) lagen (1962:381) om allmän försäkring.

4 §[4]

Vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst skall, utöver vad som framgår av lagen om allmän försäkring, gälla följande.

Värdet av naturaförmån i form av kost, bostad eller bil till arbetstagare, som *avses i 1 § första stycket lagen (1958:295) om* sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad regeringen eller *efter regeringens bemyndigande riksförsäkringsverket föreskriver.* Värdet av bilförmån skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid *debitering och* uppbörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. Vad nyss sagts gäller också beträffande förmån av kost, bostad eller bil i fall som avses i 3 § första stycket.	Värdet av naturaförmån i form av kost, bostad eller bil till arbetstagare, som *skall betala* sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad *som föreskrivs av* regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer.* Värdet av bilförmån skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid uppbörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. Vad nyss sagts gäller också beträffande förmån av kost, bostad eller bil i fall som avses i 3 § första stycket.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna, minskade med erhållen kostnadsersättning, överstiger ettusen kronor.

Riksförsäkringsverket får meddela särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt hänförs till intäkt av jordbruksfastighet eller intäkt av rörelse.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete får från inkomst av en viss förvärvskälla inte dras av underskott i annan förvärvskälla.

[4] Senaste lydelse 1981:1162.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	7 §
Uppmärksammas att pensionsgrundande inkomst blivit oriktigt beräknad på grund av felräkning, misskrivning, annat uppenbart förbiseende eller ovetskap om förhållande som påverkar beräkningen av den pensionsgrundande inkomsten, skall, sedan den försäkrade erhållit tillfälle att yttra sig, beräkningen ändras, *därest* felaktigheten *icke* är att anse *såsom* ringa. *Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning* då vid bestämmande av avgiftsunderlag enligt lagen *(1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m.m.* belopp, som ingår i inkomst av anställning, ansetts *icke* skola inräknas i avgiftsunderlaget eller belopp, som ingår i inkomst av annat förvärvsarbete, hänförts till sådant underlag. Ändring, som i detta stycke sägs, *må icke ske* efter utgången av *sjätte* året efter det år, som inkomsten avser.	Uppmärksammas att pensionsgrundande inkomst blivit oriktigt beräknad på grund av felräkning, misskrivning, annat uppenbart förbiseende eller ovetskap om förhållande som påverkar beräkningen av den pensionsgrundande inkomsten, skall, sedan den försäkrade erhållit tillfälle att yttra sig, beräkningen ändras, *om* felaktigheten *inte* är att anse *som* ringa. *Detsamma gäller* då vid bestämmande av avgiftsunderlag enligt lagen *(1984:000) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare* belopp, som ingår i inkomst av anställning, ansetts *inte* skola inräknas i avgiftsunderlaget eller belopp, som ingår i inkomst av annat förvärvsarbete, hänförts till sådant underlag. Ändring, som i detta stycke sägs, *får inte göras* efter utgången av *sjunde* året efter det år, som inkomsten avser.

Har för ett år beräknats mer än en pensionsgrundande inkomst för försäkrad, skall den pensionsgrundande inkomst, som icke bort beräknas, undanröjas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985. Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid beräkning av pensionsgrundande inkomst för år 1984 eller tidigare år.

6 Förslag till
Lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

Härigenom föreskrivs att 37 § 7 mom. taxeringslagen (1956:623)[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
37 §	
7 mom.[2] Vid kontrolluppgift, som lämnas enligt 1 mom. punkt 1-3, 3b-3f eller 8 skall fogas särskild uppgift (sammandrag av kontrolluppgifter). I sådant sammandrag skall anges namn, postadress och personnummer eller organisationsnummer för den uppgiftsskyldige, antalet lämnade kontrolluppgifter samt det sammanlagda beloppet av de skatteavdrag som har verkställts för preliminär A-skatt under året före taxeringsåret. Har den uppgiftsskyldige tilldelats särskilt redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) skall detta anges i stället för personnummer eller organisationsnummer.	*7 mom.* Vid kontrolluppgift, som lämnas enligt 1 mom. punkt 1-3, 3b-3f eller 8 skall fogas särskild uppgift (sammandrag av kontrolluppgifter). I sådant sammandrag skall anges namn, postadress och personnummer eller organisationsnummer för den uppgiftsskyldige, antalet lämnade kontrolluppgifter samt det sammanlagda beloppet av de skatteavdrag som har verkställts för preliminär A-skatt under året före taxeringsåret. Har den uppgiftsskyldige tilldelats särskilt redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) skall detta anges i stället för personnummer eller organisationsnummer. *Om den uppgiftsskyldige har gjort avdrag för en arbetstagares kostnader enligt 2 kap. 4 § 6 lagen (1981:691) om socialavgifter, skall denna kostnad också anges i sammandraget.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985 och tillämpas första gången i fråga om kontrolluppgifter till ledning vid 1986 års taxering.

[1] Lagen omtryckt 1971:399. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:773.
[2] Senaste lydelse 1981:1319.

Skatteutskottets yttrande *Bilaga 2*

1983/84:13 y

om nya regler för uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare m. m. (prop. 1983/84:167)

Till socialförsäkringsutskottet

Sedan socialförsäkringsutskottet begärt yttrande från skatteutskottet över proposition 1983/84:167 jämte motioner får utskottet anföra följande.

Förslaget i propositionen innebär bl. a. att uppbörden av socialavgifter från arbetsgivarna samordnas med preliminärskatteuppbörden och att den samordnade uppbörden sker månadsvis.

Nuvarande regler innebär att arbetsgivarna skall erlägga socialavgifter varannan månad med början i februari under utgiftsåret enligt en preliminär debitering som utförs av riksförsäkringsverket. I januari efter utgiftsåret skall arbetsgivaren lämna en arbetsgivaruppgift som underlag för den slutliga debiteringen. Om kvarstående avgifter då uppkommer skall dessa betalas i februari och april andra året efter utgiftsåret. Även innehållen preliminärskatt skall redovisas i tvåmånadersperioder men med början i mars under uppbördsåret, och samtidigt skall arbetsgivaren i en uppbördsdeklaration lämna uppgift om summan av de löner på vilka skatteavdrag har beräknats.

Avsikten med propositionen är att den preliminära debiteringen av arbetsgivaravgifterna skall slopas och att arbetsgivarna i stället varje månad skall uppge den faktiskt utgivna lönen, själva räkna ut avgiften och betala in den till länsstyrelsen och samtidigt redovisa innehållen preliminärskatt. Redovisningen skall ske i en gemensam uppbördsdeklaration för såväl skatter som avgifter och skall innehålla uppgifter om summan av innehållen preliminär skatt, utgiven avgiftspliktig lön och vissa avdragsbelopp m. m. Senast den 1 mars året efter utgiftsåret skall arbetsgivarna lämna en årsuppgift, om avgiften skall beräknas till ett annat belopp än arbetsgivaren betalat eller ålagts betala för utgiftsåret. Några uppgifter om löneunderlag för preliminärskatten skall inte lämnas i fortsättningen.

Syftet är framför allt att få en effektivare och snabbare avgiftsuppbörd. Det nya uppbördssystemet skall administreras av de lokala skattemyndigheterna, länsstyrelserna och riksskatteverket, och rikförsäkringsverkets befattning med avgifterna avvecklas successivt utom såvitt avser avgifter som erläggs av staten.

I motionerna 2838 av Stig Josefson m. fl. (c) och 2839 av Ingemar Eliasson (fp) och Kjell Johansson (fp) yrkas i första hand vissa ändringar i propositionen eller särskilda uttalanden av riksdagen i vissa frågor, i andra hand avslag på propositionen. Motionärerna är i huvudsak positiva till den föreslagna samordningen men riktar kraftig kritik mot detaljutformningen. Ett bifall till propositionen i oförändrat skick skulle enligt deras mening innebära att

företagen åsamkas merarbete och merkostnader som inte kan accepteras. Om deras yrkanden i fråga om dessa detaljer inte tillgodoses anser de att propositionen kommer att innebära ett så stort merarbete för företagen och medföra så avsevärda merkostnader att propositionen bör avvisas. Motionärerna framhåller bl. a. att arbetsgivaravgifterna och källskatteavdragen beräknas på olika löneunderlag och att gällande avgiftsregler är svåra att tillämpa. De nya reglerna medför enligt deras mening att kraven på företagen kommer att öka dramatiskt, dels genom att antalet uppbörder fördubblas, dels genom att uppbördsdeklarationerna blir betydligt mer komplicerade än hittills. Motionärerna vänder sig också mot att förslaget förutsätter kraftiga personaltillskott och mot att förslaget begränsar företagens likviditet och medför ränteförluster för företagen. Mot denna bakgrund framställer motionärerna förstahandsyrkanden om vissa uttalanden och om en bibehållen redovisningsperiod på två månader. I motion 2839 yrkas också att samordningen av uppbörden skall basera sig på en preliminär avgiftsredovisning på grundval av den källskattegrundande lönesumman. Vidare begärs i motion 2838 tillkännagivanden om behovet av förenklingar av skatte- och avgiftsreglerna och om möjligheterna till korrigeringar av uppbördsdeklarationerna.

Med liknande motivering yrkas i motionerna 2840 av Nils Carlshamre m. fl. (m) och 2841 av Martin Olsson (c) avslag på propositionen.

Som framhålls i propositionen är en av svagheterna med den preliminära debiteringen av arbetsgivaravgifter att dessa grundar sig på ett upp till två år gammalt avgiftsunderlag. Denna brist kan endast till en del avhjälpas genom generella uppräkningar av avgiftsunderlaget eller med individuella justeringar av den preliminära avgiften, något som belyses av den statistik som lämnas i propositionen. Det kan nämnas att de kvarstående avgifterna för 1982 uppgick till 1,3 miljarder kronor, att fyllnadsinbetalningarna uppgick till 2,4 miljarder kronor och att de restförda avgifterna ökat under åren 1978–1981 från drygt 1,2 till ca 1,9 miljarder kronor. Utskottet instämmer i departementschefens uppfattning att det är angeläget att arbetsgivarna betalar sina socialavgifter på ett korrekt underlag i nära anslutning till löneutbetalningarna, dvs. snarast möjligt sedan de blivit kända till sin storlek.

I och för sig är det önskvärt att skatte- och avgiftsreglerna förenklas och att man så långt som möjligt kan få en överensstämmelse mellan skyldigheten att göra skatteavdrag och att betala arbetsgivaravgifter. Med anledning av vad som anförs i motionerna kan framhållas att regeringen har sin uppmärksamhet riktad på dessa frågor och att de ingår i socialavgiftsutredningens (S 1981:04) utredningsuppdrag. Detta önskemål är enligt utskottets uppfattning emellertid inte något som bör vara avgörande för möjligheterna att genomföra den nu aktuella reformen. När det gäller källskatten innebär propositionen att man skall redovisa endast det belopp som dragits av och att några uppgifter om löneunderlaget för skatteavdragen alltså inte längre skall lämnas i uppbördsdeklarationen. Detta underlag, som alltså inte längre skall

behöva tas fram av arbetsgivarna, kan inte heller lämpligen läggas till grund för en redovisning av arbetsgivaravgifterna. Av vad som anförs i propositionen (s. 47 och 48) framgår att en preliminär redovisning på detta underlag i alltför hög grad skulle komplicera systemet och att man då kan befara en mer omfattande redovisningsskyldighet än som följer av förslaget i propositionen. Utskottet vill också framhålla att motionärerna torde ha överdrivit svårigheterna med att ta fram ett korrekt underlag. Arbetsgivarna är redan enligt nuvarande regler tvungna att bokföra varje löneutbetalning, och var och en torde i allmänhet känna till de särskilda regler och undantag som gäller. Utskottet är medvetet om att arbetstagarbegreppet i vissa fall är oklart men vill peka på möjligheterna att i tveksamma fall göra förfrågningar hos uppbördsmyndigheterna eller att öppet redovisa sådana frågor i samband med uppbördsdeklarationen. Härtill kommer att regeringen enligt vad som framgår av propositionen kommer att ta ställning till behovet av insatser från statens sida för information om de nya uppbördsreglerna. Med hänvisning härtill instämmer utskottet i departementschefens bedömning att de befarade svårigheterna kommer att bli av övergångskaraktär.

Beträffande rättelsemöjligheterna anförs i propositionen att det i det nya systemet ryms möjligheter till korrigering när en arbetsgivare upptäcker att har för en redovisningsperiod inte kunnat lämna en korrekt redovisning. En arbetsgivare kan i sådana fall undgå restavgift och avgiftstillägg om redovisning och betalning sker av felande belopp så snart felet upptäcks. Departementschefen framhåller att det under en övergångstid kan föreligga svårigheter att redan från början helt korrekt ansluta redovisningen till de egna rutinerna och att förhållandena även i andra fall kan vara sådana att någon restavgift inte bör utgå eller att den bör nedsättas till vad som svarar mot en skälig ränta. Vidare framhålls att avgiftstillägg skall kunna efterges om en felaktighet eller underlåtenhet av olika skäl framstår som ursäktlig. Omständigheter av detta slag kommer givetvis att kunna beaktas enligt de särskilda föreskrifter som kommer att utfärdas av riksskatteverket. I sammanhanget vill utskottet framhålla att reglerna inte torde förhindra att den som har problem med att exempelvis i semestertider exakt räkna fram avgiften preliminärt betalar in ett tillräckligt belopp och korrigerar detta under en senare redovisningsperiod.

När det gäller redovisningsperiodens längd vill utskottet inte bestrida att en redovisning varje månad av såväl skatter som avgifter kommer att medföra ett visst merarbete för arbetsgivarna. Enligt utskottets uppfattning är det emellertid inte möjligt att lösa samordningsfrågorna på ett annat sätt. Frågan har belysts utförligt i propositionen, och utskottet instämmer i allt väsentligt i vad departementschefen anfört i denna fråga. Med anledning av vad som anförs i motionerna vill utskottet konstatera att förslaget bl. a. innebär en viss tidigareläggning av källskatteuppbörden och en senareläggning av avgiftsuppbörden. För näringslivets del beräknas detta medföra en likviditetsförsvagning med 800 milj. kr. och en ökad räntebelastning med ca

90 milj. kr. Med hänsyn till de stora skatte- och avgiftsbelopp som det här är fråga om och till att en förskjutning av betalningstiden med en dag enligt uppgift medför en ränteeffekt av ca 80 milj. kr. framstår dessa effekter som måttliga jämfört med de räntevinster för näringslivet som en förlängning av redovisningsperioderna skulle medföra. Med hänvisning till vad departementschefen anfört i dessa frågor avstyrker utskottet motionerna i denna del.

Utskottet har inte heller funnit anledning till erinran mot propositionen i de delar som inte har berörts i det föregående.

Det anförda innebär sammanfattningsvis att den föreslagna samordningen och detaljutformningen av det nya systemet enligt utskottets uppfattning är ägnat att förbättra och rationalisera avgiftsuppbörden, samtidigt som näringslivets intresse av ett enkelt förfarande beaktats så långt som möjligt. Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker de föreliggande motionerna.

Stockholm den 8 maj 1984

På skatteutskottets vägnar
RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp), Anita Johansson (s), Lars Hedfors (s)*, Anna Lindh (s) och Ewy Möller (m).

* Ej närvarande vid justeringen.

Avvikande meningar

1. Knut Wachtmeister, Bo Lundgren, Karl Björzén och Ewy Möller (alla m) anför:

I de föreliggande motionerna riktas kraftig kritik mot de förslag som läggs fram i propositionen. Vi kan i allt väsentligt instämma i denna kritik. Regeringen har inte tagit tillräcklig hänsyn till invändningarna vid remissbehandlingen, och förslaget innebär ytterligare krångel och byråkrati. Systemen för källskatt och socialförsäkring är svåra att överblicka, för att inte säga ogenomträngliga. Dessutom skiljer sig reglerna på de båda områdena åt och ändras ständigt. Företagen ställs inför svåra uppgifter, men några förenklingar föreslås inte från regeringens sida.

Den föreslagna ordningen skulle innebära ökad administration och stora kostnader såväl för företagen som för myndigheterna. Förslaget innebär också att företagens likviditet minskar och ränteförluster.

Till en del kan bristerna i propositionen avhjälpas genom en sådan

förlängning av uppbördsperioderna som förordas i motionerna 2838 och 2839. Även med de förslag som läggs fram i dessa motioner skulle emellertid anmärkningarna mot propositionen kvarstå i väsentliga delar. Vi anser därför att riksdagen i enlighet med motionerna 2840 och 2841 och andrahandsyrkandena i motionerna 2838 och 2839 bör avslå propositionen och på sätt som förslås i motion 2840 begära ett nytt förslag som innebär påtagliga förenklingar för såväl arbetsgivare och myndigheter och som också innefattar ersättning till arbetsgivarna för det arbete även en förenklad uppbörd åsamkar dem.

2. Stig Josefson (c), Ingemar Hallenius (c) och Kjell Johansson (fp) anför följande:

Som anförs i motionerna 2838 och 2839 och i propositionen skulle det av flera skäl vara till fördel att samordna uppbörden av källskatt och socialavgifter. Förslaget i propositionen har emellertid utformats på ett sådant sätt att den nya ordningen skulle innebära ett alltför stort merarbete för företagen och också för myndigheterna.

Som anförts vid remissbehandlingen behöver hela skatte- och avgiftsfältet ses över i syfte att få till stånd så enkla och enhetliga regler som möjligt. Ett av problemen är att det i vissa fall är förenat med stora svårigheter att avgöra om en person är att betrakta som arbetstagare eller som egen företagare med eget betalningsansvar för de sociala avgifterna. Att skatte- och avgiftsreglerna här skiljer sig åt är olyckligt. Med de förslag som läggs fram i propositionen kommer dessa grundläggande problem att förstoras. För socialavgifternas vidkommande behövs f. n. endast en deklaration om året. Enligt den föreslagna ordningen skall tolv deklarationer avlämnas. Det merarbete som detta kommer att medföra har underskattats i propositionen.

Enligt vår uppfattning är det angeläget att snarast åstadkomma sådana förenklingar och förändringar i skatte- och avgiftssystemen att de olika underlagen kan jämkas samman. Samtidigt bör framhållas att det liksom hittills bör finnas en samordning och ett samband mellan socialförsäkringens finansiering och dess förmåner, eftersom det annars finns risk för att socialförsäkringsavgifterna i allt större utsträckning kommer att uppfattas som skatter.

Av det anförda framgår att uppbördsdeklarationerna i fortsättningen blir mer komplicerade än hittills. Eftersom antalet uppbörder samtidigt fördubblas kommer de nya reglerna att medföra ett betydande merarbete för företagen. Någon kompensation härför kommer inte att utgå. Tvärt om medför de tätare inbetalningarna att företagen förlorar likviditet och åsamkas betydande ränteförluster jämfört med det nuvarande systemet.

Mot den angivna bakgrunden instämmer vi i motionärernas uppfattning att den månadsvisa uppbörden inte kan godtas och att den samordnade uppbörden skall ske varannan månad. Skulle detta krav inte godtas bör propositionen avslås.

En annat problem som tas upp i motionerna 2838 och 2839 är att redovisningen för de olika uppbördsperioderna får en definitiv karaktär. Vi instämmer i motionärernas kritiska uppfattning beträffande uppbördsreglerna. Oklarhet kan ofta uppstå om en utbetalning skall beläggas med arbetsgivaravgift eller inte. Utskottet anser att om ett fel har uppstått vid en redovisning så bör detta kunna rättas till utan risk för avgiftstillägg eller restavgift. Enligt vad som anförs i propositionen bör detta också vara möjligt, men varken av propositionen eller av utskottets yttrande framgår klart hur detta skall kunna gå till. Skrivningen i propositionen och utskottet är otillfredsställande och på denna punkt bör klart fastslås att om en felaktighet har uppstått så skall denna kunna rättas till vid en kommande redovisning, dock senast vid räkenskapsårets slut.

Riksdagen bör göra ett uttalande i enlighet härmed och bör även ge till känna att regeringen noga bör följa den praktiska tillämpningen av reglerna.

Med det anförda torde det huvudsakliga syftet med samtliga motioner vara tillgodosett.